

EUROPESE CENTRALE BANK

2 december 2004

**NAAR EEN GEMEENSCHAPPELIJK EUROBETALINGSGEBIED -
HET DERDE VOORTGANGSVERSLAG**

SAMENVATTING	3
INLEIDING	9
1 NAAR EEN GEMEENSCHAPPELIJK EUROBETALINGSGEBIED IN 2010: MIJLPALEN EN DOELSTELLINGEN	11
1.1 De visie van het GEBG als binnenlands betalingsgebied	11
1.2 Beoordeling van de resultaten	12
1.3 De verdere stappen	12
2 PAN-EUROPESE BETALINGSINSTRUMENTEN	13
2.1 Overmakingen	13
2.2 Pan-Europees systeem voor automatische incasso's (PEDD)	16
2.3 Kaarten	17
2.4 Contanten	20
3 PAN-EUROPESE STANDAARDEN	20
3.1 Doelstellingen op het gebied van standaardisering	20
3.2 Beoordeling van de resultaten	21
3.3 De verdere stappen	22
4 PAN-EUROPESE INFRASTRUCTUUR VOOR RETAILBETALINGEN	23
4.1 Overeengekomen doelstellingen en mijlpalen	23
4.2 Beoordeling van de resultaten	24
4.3 De verdere stappen	25
5 BEHEER	25
5.1 Doelstellingen voor beheer van het GEBG	25
5.2 Beoordeling van de resultaten	26
5.3 De verdere stappen	27
6 VERDERE MAATREGELEN DIE ALLE BELANGHEBBENDEN BETREFFEN	28

6.1	Consumenten	28
6.2	Bedrijven	29
6.3	Winkeliers	30
6.4	Overheden	30
6.5	Wetgever van de gemeenschap	31
	GEBG-DOELSTELLINGEN VOLGENS HET WITBOEK	32
	DE SUCCESMOGELIJKHEDEN VAN HET GEBG	34
	SAMENVATTING VAN DE 4DE EPC-RAPPORTAGE AAN DE ECB INZAKE GEBG-INDICATOREN (30/09/2004)	39
	ORGANIGRAM VAN DE EPC	41
	ZEVEN ALGEMENE AANBEVELINGEN BETREFFENDE STANDAARDEN	42
	SAMENVATTING VAN BELANGRIJKE EPC-BESLUITEN	45
	LIJST VAN AFKORTINGEN	59

Vorige publicaties:

- *Improving cross-border retail payment services - The Eurosystem's view, [De verbetering van de dienstverlening voor grensoverschrijdende retailbetalingen in het eurogebied – de visie van het Eurosysteem], september 1999*
- *Improving cross-border retail payment services - Progress report, [De verbetering van de dienstverlening voor grensoverschrijdende retailbetalingen – voortgangsrapport], september 2000*
- *Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro [Naar een geïntegreerde infrastructuur voor overmakingen in euro], november 2001*
- *Naar een gemeenschappelijk eurobetalingsgebied – (2de) voortgangsrapport, juni 2003*

SAMENVATTING

Dit rapport beschrijft de werkzaamheden gericht op de verwezenlijking van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied (GEBG) en het belang dat het Eurosysteem daarbij heeft. Het vergelijkt de doelstellingen van het GEBG met de huidige situatie en geeft aan wat reeds gedaan is, met name door het Europese bankwezen, en wat nog gedaan moet worden om aan de verwachtingen van de Europese burger tegemoet te komen. Uitgangspunt van het rapport is het lange-termijnperspectief van de uiteindelijke doelstelling van het GEBG-project, zoals vastgesteld door de Europese banken: het omvormen van het eurogebied in een volledig geïntegreerd binnenlands betalingsgebied.

De GEBG-doelstellingen

Voor de burgers van het eurogebied zal echt sprake zijn van een GEBG zodra zij betalingen kunnen verrichten in het hele eurogebied vanaf één rekening, met behulp van één enkele reeks betalingsinstrumenten, en op een even gemakkelijke en veilige wijze als thans op nationaal niveau. Voor de klant zou het niet uit moeten maken waar of bij welke bank in het eurogebied deze rekening wordt aangehouden. De visie van het Eurosysteem ten aanzien van het GEBG is daarom dat alle betalingen binnen het eurogebied ‘binnenlands’ dienen te worden en een graad van veiligheid en efficiëntie dienen te bereiken die op zijn minst gelijk is aan de thans best presterende nationale betalingssystemen.

In het Witboek van mei 2002 hebben 42 Europese banken en de Europese verenigingen van banken duidelijk gemaakt een vergelijkbare visie na te streven. Hun streven is dat iedereen die betalingen verricht binnen het GEBG, dat op even gemakkelijke en goedkope wijze kan doen als in zijn of haar woonplaats. Daarom verwelkomde het Eurosysteem in juni 2002 de oprichting door banken van de *European Payments Council* (Europese Betalingsraad – hierna EPC) teneinde hun politieke wil kracht bij te zetten en vóór 2010 het GEBG te realiseren.

Begin 2004 ontving het Eurosysteem signalen van verschillende bankiers waaruit bleek dat de steun voor het GEBG-project en het doel ervan was verminderd. Volgens deze critici zou gezien de overgangskosten, opnieuw gekeken moeten worden naar het GEBG-doel van een binnenlands betalingsgebied. Sommige bankiers wensten het project te beperken tot grensoverschrijdende betalingen om te voorkomen dat nationale betalingssystemen zouden moeten worden veranderd in een pan-Europees systeem. Hoewel het Eurosysteem bereid is implementatieproblemen te bespreken, wenst het niet te tornen aan de uiteindelijke doelstelling. De betalingssystemen dienen te beantwoorden aan de verwachtingen van de Europese burger, die een *level playing field* op betalingsgebied willen. Als mocht blijken dat de EPC niet in staat is een GEBG te realiseren, zullen andere oplossingen moeten worden gezocht. Teneinde er dus voor te zorgen dat de Europese burger maximaal profijt trekt uit het GEBG, wordt de EPC verzocht haar steun voor het GEBG-Witboek te herbevestigen en een overtuigend projectplan te presenteren met realistische mijlpalen.

Binnen het Eurosysteem realiseert men zich dat, overeenkomstig de doelstellingen van het Witboek, uiterlijk pas eind 2010 sprake zal zijn van een volledig operationele GEBG-infrastructuur. Het is daarom

wenselijk dat in januari 2008 een GEBG voor burgers wordt verwezenlijkt, waarbij zowel burgers als ondernemingen de kans krijgen pan-Europese instrumenten tevens voor nationale betalingen te gebruiken.

In de eerste fase zouden banken dus in staat zijn hun cliënten pan-Europese instrumenten, diensten en standaarden aan te bieden parallel aan de nationale instrumenten, diensten en standaarden. De pan-Europese diensten zouden klanten in staat stellen al hun eurobetalingen – nationaal en grensoverschrijdend – in één formaat en vanaf één rekening te verrichten. In een tweede fase, zodra nationale instrumenten, diensten en standaarden geleidelijk worden afgebouwd en vervangen door pan-Europese equivalenten, zouden nationale infrastructuren ofwel worden afgeschaft ofwel omgevormd tot pan-Europese infrastructuren.

Het vaststellen van GEBG-doelstellingen is duidelijk de verantwoordelijkheid van de EPC. Het project kan echter in de afzonderlijke landen verschillend worden geïmplementeerd, afhankelijk van de lokale omstandigheden. Wat betreft de implementatie op nationaal niveau, verwacht het Eurosysteem van de respectieve nationale banksectoren dat zij de pan-Europese GEBG-doelstellingen vertalen in nationale migratieplannen die elke bank en infrastructuurbeheerder in staat stellen zijn strategieën en systemen geleidelijk aan te passen aan de GEBG-vereisten. De nationale centrale banken staan gereed om ondersteuning te bieden bij de lokale implementatie van de GEBG-doelstellingen. De EPC dient toezicht te houden op de bijdragen van de afzonderlijke nationale banksectoren aan het GEBG. Het Eurosysteem is van plan regelmatig de vooruitgang te controleren.

Betalingsinstrumenten

Vanuit het perspectief van de klant vereist het realiseren van een GEBG in de praktijk dat de verschillende betalingsinstrumenten pan-Europees worden. Wat betreft overmakingen bestaat er thans een duidelijk verschil tussen nationale en grensoverschrijdende overmakingen. De uitdaging is Credeuro om te vormen van een grensoverschrijdende dienst voor betalingen tot maximaal € 12.500 in een basisovermakingssysteem voor alle retailbetalingen in euro in het eurogebied. Verder bestaat er behoefte Credeuro aan te vullen met een dienst voor grote betalingen binnen de dag (“Priuro” in EPC-terminologie), teneinde een dienstenpakket te kunnen bieden dat zich op zijn minst kan meten met de thans bestpresterende nationale markten. Het Eurosysteem stelt daarom de volgende twee tussenstappen voor op weg naar vaststelling van pan-Europese standaarden voor alle in euro luidende overschrijvingen in het eurogebied vóór 2010:

Ten eerste zou het Eurosysteem willen zien dat Credeuro (en de ondersteunende *interbank charging convention (ICP)* (interbancaire tarifieringconventie) vanaf 1 januari 2006 de verplichte minimumstandaard wordt voor grensoverschrijdende retailovermakingen in het eurogebied vallend onder de Verordening betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro (2560/2001).

Ten tweede zou de Europese burger vanaf 1 januari 2008 gebruik moeten kunnen maken van Credeuro en Priuro als optionele standaarden voor nationale overmakingen.

Op dit moment is een automatische incasso op pan-Europees niveau zelfs niet mogelijk. Wat betreft het pan-Europese systeem voor automatische incasso's (*pan-European direct debit*, hierna PEDD), staat de EPC voor de opgave de aanvankelijk opgelopen vertraging in het project weg te werken. Het Eurosysteem doet daarom een dringend beroep op de EPC om zonder verdere vertraging door te gaan met het PEDD-project, teneinde vóór 2010 in het eurogebied een pan-Europees systeem voor automatische incasso's te realiseren. Teneinde een GEBG voor alle burgers te garanderen, raadt het Eurosysteem aan het PEDD een optionele standaard te maken die vanaf 1 januari 2008 door alle cliënten binnen het eurogebied kan worden gebruikt voor nationale automatische incasso's.

Vóór de invoering van de euro bestond er al een goed ontwikkelde dienstverlening ten aanzien van het gebruik van kaarten in grensoverschrijdende transacties. De markt is echter sterk gesegmenteerd in nationale en internationale kaartsystemen. We zijn dus nog ver verwijderd van een GEBG waarin elke kaarthouder zijn/haar kaart tegen redelijke kosten in alle typen geldautomaten of elektronische betaalterminals zou kunnen gebruiken en het dus binnen het eurogebied geen verschil maakt uit welk land de kaart afkomstig is. Wat gerealiseerd moet worden is uitwisselbaarheid tussen kaartmaatschappijen, zodat betaalkaarthouders die daarom vragen, hun kaarten ruim vóór 2010 nationaal en binnen het GEBG op dezelfde wijze kunnen gebruiken. Om een nieuw binnenlands betalingsgebied te creëren, is een omzettingsstrategie nodig voor zowel de nationale als internationale kaartmaatschappijen. Om misbruik tegen te gaan, is het bovendien van belang dat een voldoende groot aandeel van de kaarten en geldautomaten vóór 1 januari 2005 naar EMV (Europay International, Mastercard International, Visa International) migreren (de datum waarop Visa en Mastercard een wijziging van de aansprakelijkheidsvoorwaarden in Europa doorvoeren). Er dient zo snel mogelijk slechts één geharmoniseerde manier te komen waarop de EMV-standaard wordt geïmplementeerd, met inbegrip van het PIN-gebruik of overige mogelijke maatregelen tegen misbruik.

Standaarden

Standaardisatie is één van de hoekstenen bij het verwezenlijken van het GEBG. Het Eurosysteem benadrukt daarom het belang van het hebben van zowel 1) een goede controle op de vaststelling, goedkeuring en implementatie van standaarden als 2) een goed uitgewerkt programma van werkzaamheden, waaronder relevante mijlpalen. Standaarden zijn essentieel bij het invoeren van de zogeheten *end-to-end straight through*-verwerking (STV) in Europa. Het Eurosysteem nodigt de EPC daarom uit zijn werkzaamheden betreffende het vaststellen, goedkeuren en implementeren van standaarden en voorkeursprocedures voor een *end-to-end* STV-verwerking van betalingen te voltooien. Indien nodig, dienen beschikbare standaarden en procedures te worden herzien en vereenvoudigd. De EPC wordt tevens gevraagd zijn samenwerking met andere belanghebbenden en cliënten te versterken teneinde er voor te zorgen dat de vastgestelde standaarden en oplossingen geschikt zijn voor en, zoveel als mogelijk, verenigbaar met de gehele bedrijfsketen.

Op het gebied van overmakingen in het bijzonder, nodigt het Eurosysteem de EPC en de nationale banksectoren uit een gemeenschappelijke rekeningcode (IBAN, of Internationaal Bankrekeningnummer)

voor zowel nationale als grensoverschrijdende overmakingen en automatische incasso's in het GEBG in te voeren. Daarnaast adviseert het Eurosysteem de EPC verdere algemene standaarden en voorkeursprocedures vast te stellen en te implementeren om volledige *end-to-end* STV voor overmakingen binnen het GEBG mogelijk te maken, met inbegrip van een unieke standaard voor het initiëren van elektronische betalingen en voor geautomatiseerde afstemming. Het Eurosysteem verwacht verder dat vergelijkbare stappen worden ondernomen voor andere betalingsinstrumenten.

Het Eurosysteem nodigt de EPC evenals de *European Committee for Banking Standards* (Europees Comité voor Bancaire Standaarden, hierna ECBS) te reageren op de zeven Algemene Aanbevelingen voor Standaarden die in dit rapport worden gedaan. Bovendien dient er bij het ontwikkelen van standaarden rekening te worden gehouden met de specifieke vereisten van het GEBG. In dit opzicht zou de EPC de instantie moeten worden die het werk van het ECBS begeleidt.

Infrastructuur

In vorige rapporten concludeerde het Eurosysteem dat de keuze van het bankwezen voor het concept van een *pan-European Automated Clearing House* (pan-Europese geautomatiseerde clearinginstelling, hierna PEACH) een goede is en een realistische aanpak vormt voor het creëren van een efficiëntere infrastructuur, en verwelkomde daarom het besluit van de EPC om voor een op één overeengekomen model gebaseerde PEACH te kiezen. Thans bestaat er echter slechts één PEACH-aanbieder. Deze ontwikkeling alleen heeft tot dusver niet bijgedragen aan de gewenste consolidering van het te grote aantal gefragmenteerde infrastructuren die thans op nationaal niveau operationeel zijn. Teneinde de omzetting van de huidige infrastructuren te bevorderen en een stijging van de algehele efficiëntie door schaalvoordelen te bewerkstelligen, raadt het Eurosysteem daarom aan uiterlijk eind 2010 een infrastructuur voor het GEBG gereed te hebben door er voor te zorgen dat nationale GEBG-migratiestrategieën worden ontwikkeld. Beslissingen gerelateerd aan de volgende generatie van nationale systemen dienen te worden genomen vanuit een pan-Europees perspectief om er zeker van te zijn dat wordt voldaan aan de GEBG-instrumenten en –standaarden, en aan de algehele GEBG-infrastructuur.

Beheer van het proces

Het Eurosysteem heeft in eerdere rapporten onderkend dat het Europese bankwezen vooruitgang heeft geboekt op het gebied van samenwerking door de *European Payments Council* (Europese Betalingsraad – hierna EPC) op te richten. De banken hadden veel tijd nodig om het beheer van en de controle over het GEBG-project goed te regelen. Bovendien zijn thans banken uit 28 landen betrokken bij de werkzaamheden aan het GEBG, ofschoon het project op dit moment alleen rechtstreekse betrekking heeft op de 12 eurolanden. Dit zou de GEBG-deadline van 2010 in gevaar kunnen brengen, aangezien de commitment t.a.v. het project binnen en buiten het eurogebied kan verschillen. Gezien het feit dat het GEBG in de eerste plaats een project is dat het eurogebied betreft, dient het beheer van het project het onderscheid tussen het eurogebied en de EU/EEA te weerspiegelen.

Indien, algemeen gesproken, de EPC in staat zou blijken de GEBG-deadlines die het zichzelf gesteld heeft, te halen, dan zou dat het bewijs zijn van een goed functionerend beheer- en de controlesysteem binnen het Europese bankwezen. Dat vereist effectief projectmanagement, evenals een controlemechanisme waarbij wordt toegezien op de tenuitvoerlegging van overeengekomen besluiten.

In dit verband dringt het Eurosysteem er bij de EPC op aan:

- er voor zorg te dragen dat de besluiten die primair het eurogebied betreffen, door banken uit het eurogebied worden genomen, en dat zij niet kunnen worden overstemd door een coalitie van banken buiten het eurogebied en een minderheid van banken die in het eurogebied gevestigd zijn;
- er zorg voor te dragen dat het EPC-secretariaat is toegerust met de middelen die het nodig heeft om het project goed te kunnen managen;
- de integratie van het ECBS binnen de EPC beheerstructuur van de EPC in 2004 te voltooien, zoals toegezegd.

Verder nodigt het Eurosysteem de nationale banksectoren in het eurogebied uit:

- overtuigende procedures voor te leggen voor de implementatie van EPC-besluiten op nationaal niveau (uiterlijk binnen 6 maanden na goedkeuring op EPC-niveau);
- de EPC in de loop van 2005 te voorzien van een nationaal migratieplan gericht op de geleidelijke overgang naar een GEBG vóór eind 2010.

Verder zou het Eurosysteem, indien en voorzover nodig, ondersteuning kunnen bieden door een ECB-Verordening op te stellen (dit op verzoek van verschillende marktpartijen die beweren dat een GEBG niet kan worden bewerkstelligd op basis van vrijwilligheid alleen). Dit zou zelfs in situaties waar banken moeilijkheden ondervinden bij het implementeren van pan-Europese betalingsinstrumenten of niet in staat zijn een overtuigend overgangsplan van nationale naar GEBG-infrastructuren te ontwikkelen, bijdragen aan het verwezenlijken van een GEBG (voor de burgers en de infrastructuur).

Overige belanghebbenden

Als centrale-bankstelsel van het eurogebied, richt het Eurosysteem zich voor het realiseren van een GEBG primair op de initiatieven van het bankwezen. Het Eurosysteem is zich echter bewust van de belangrijke rol die overige belanghebbenden zoals wetgevende instanties van de Gemeenschap, overheden, winkeliers, consumenten en ondernemingen spelen bij het bereiken van dit doel. Het verwezenlijken van pan-Europese instrumenten voor cliënten, waaronder met name klantondernemingen, draagt bij aan de welvaarts-groei van de maatschappij als geheel. Bovendien spelen centrale en lokale overheden die een substantieel volume aan betalingen versturen en ontvangen, een belangrijke rol bij het bevorderen van pan-Europese standaarden. Zij zijn in staat om voor bepaalde soorten betalingen pan-Europese standaarden verplicht te stellen. Het Eurosysteem moedigt daarom de respectieve

belanghebbenden aan om een actieve rol te spelen bij het verwezenlijken van het GEBG. Een meer geharmoniseerd juridisch kader is een essentiële voorwaarde voor het realiseren van een GEBG. De Europese Commissie werkt thans aan een nieuw juridisch kader voor de betalingssector. Het is van cruciaal belang dat het nieuwe juridische kader overeenstemt met de GEBG-doelstellingen, duidelijk is en in alle lidstaten op gelijke wijze wordt geïmplementeerd.

INLEIDING

Het invoeren van de euro als gemeenschappelijke munt in 1999 en de invoering van de eurobankbiljetten en euromunten op 1 januari 2002 boden de banken de mogelijkheid een grote sprong voorwaarts te maken bij het omvormen van de nog steeds grotendeels gefragmenteerde nationale systemen voor retailbetalingen en de verscheidenheid aan instrumenten tot een gemeenschappelijk eurobetalingsgebied (GEBG). Het doel en de voordelen van een GEBG zijn evident. De vorming van het eurogebied maakt het mogelijk een gemoderniseerd, efficiënter en degelijk netwerk voor retailbetalingen te creëren dat superieur is aan de bestaande, gefragmenteerde infrastructuur voor retailbetalingen. De transformatie zal vanuit een verscheidenheid aan uitgangssituaties moeten plaatsvinden. Het betreft een groot aantal componenten en belanghebbenden. Als zodanig vormt het een grote uitdaging die een ingrijpende transformatie van de huidige infrastructuur vereist.

In december 2001 hebben het Europees Parlement en de EU-Raad een Verordening¹ vastgesteld betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro, als gevolg waarvan banken verplicht zijn dezelfde tarieven te hanteren voor nationale en (vergelijkbare) grensoverschrijdende betalingen. Het meest in het oog springende verschil voor veel cliënten waren de hoge kosten voor grensoverschrijdende betalingen in vergelijking met nationale betalingen.

In juni 2002 is het Europese bankwezen zich met deze zaak gaan bezighouden, en heeft daar de Europese Betalingsraad (EPC) voor opgericht als belangrijkste coördinerend en besluitvormend orgaan op dit gebied. De EPC heeft een “routekaart” met mijlpalen vastgesteld², die uiterlijk eind 2010 tot een GEBG zou moeten leiden (zie Bijlage 1). Hoewel het Europese bankwezen daadwerkelijk vooruitgang heeft geboekt, is het tevens op hindernissen gestuit bij het ontwikkelen en implementeren van zijn strategie.

Bij het nastreven van zijn mandaat tot bevordering van de soepele werking van betalingssystemen, heeft het Eurosysteem nauw samengewerkt met het bankwezen en overige relevante belanghebbenden om de hindernissen bij het verwezenlijken van het GEBG te overwinnen. In deze geest heeft de ECB regelmatig rapporten gepubliceerd waarin de voortgang met betrekking tot retailbetalingen werd geanalyseerd.

Het derde voortgangsrapport omvat de GEBG-doelstellingen (hoofdstuk 1), de pan-Europese betalingsinstrumenten (hoofdstuk 2), de pan-Europese standaarden (hoofdstuk 3), de pan-Europese infrastructuur (hoofdstuk 4), en de beheerstructuur (Hoofdstuk 5). Hoofdstuk 6 tenslotte, bespreekt de rol die andere belanghebbenden zouden moeten spelen teneinde de inspanningen die het bankwezen momenteel doet te ondersteunen en completeren.

Het huidige rapport richt zich op het behalen van dezelfde doelstellingen als die opgenomen in vorige rapporten, maar is meer vanuit het perspectief van cliënten geschreven dan vorige rapporten. Elk hoofdstuk begint daarom met een analyse van de doelstelling vanuit het perspectief van de cliënt

¹ Verordening (EG) nr. 2560/2001 vereist dat banken voor (vergelijkbare) grensoverschrijdende betalingen in euro tot EUR 12.500 dezelfde tarieven hanteren als voor nationale betalingen.

² Witboek “Euroland – Our Single Payment Area” (Euroland – Ons Gemeenschappelijk Betalingsgebied), mei 2002. Voor nadere gegevens zie www.europeanpaymentscouncil.org.

(paragraaf 1), gevolgd door een *gap*-analyse die de doelstelling vergelijkt met de huidige situatie (paragraaf 2), en wordt afgesloten met een voorstel over hoe het verder moet (paragraaf 3).

1 NAAR EEN GEMEENSCHAPPELIJK EUROBETALINGSGEBIED IN 2010: MIJLPALLEN EN DOELSTELLINGEN

1.1 De visie van het GEBG als binnenlands betalingsgebied

Voor de burgers in het eurogebied houdt de visie van het GEBG als binnenlands betalingsgebied in dat een cliënt (een particulier of onderneming) elk soort betaling binnen het eurogebied even gemakkelijk en goedkoop zou moeten kunnen verrichten als in zijn of haar woonplaats. Een cliënt zou slechts één bankrekening en één kaart nodig moeten hebben om elk soort betaling op veilige en efficiënte wijze te verrichten. Het Eurosysteem realiseerde zich dat vanwege de complexiteit van deze lange-termijnvisie van het GEBG, de realisatie ervan realistisch gezien niet kon geschieden middels een *big bang*, en dat alleen een geleidelijke transformatie mogelijk was.

Het transformeren van de huidige situatie in het eurogebied, met twaalf verschillende nationale betaalomgevingen en een grensoverschrijdende betaalomgeving, in een betalingsstructuur die vergelijkbaar is met die van één enkel land, zou aanzienlijke positieve welvaartseffecten moeten sorteren. Deze positieve effecten worden in Bijlage 2 verduidelijkt met voorbeelden, die de concrete voordelen tonen voor bedrijfs- en particuliere cliënten vergeleken met de huidige situatie. Wanneer het GEBG volledig is verwezenlijkt en aan de eisen van de financieel beheerders van bedrijven voldoet, zal een onderneming slechts één elektronische verbinding met haar huisbank nodig hebben. Via deze verbinding is de onderneming in staat betalingsbestanden te versturen en bankstaten te ontvangen van al haar andere banken in één standaardformaat, ongeacht waar deze bank in het eurogebied is gevestigd.

Daarnaast zal het GEBG-project een katalysator zijn voor verdere integratie binnen de gehele EU. Landen die nog niet zijn overgegaan op de euro, zullen duidelijke richtlijnen ontvangen over wat van hun zal worden verwacht zodra zij toetreden tot de EMU. Het GEBG-project draagt dus bij aan de Lissabon-agenda³ (waarin als doel wordt gesteld dat de EU uiterlijk 2010 's werelds meest concurrerende en dynamische economie zou moeten worden).

In het in mei 2002 goedgekeurde Witboek van de EPC, onderschrijven 42 Europese banken, de *European Banking Association* (de Europese Vereniging van Banken – hierna EBA) en drie andere Europese verenigingen van banken dezelfde visie dat alle betalingen in het eurogebied binnenlandse betalingen dienen te worden, waarbij wordt verklaard dat een volledige migratie naar het GEBG uiterlijk eind 2010 zal worden verwezenlijkt. Dit impliceert dat de relatief inefficiënte grensoverschrijdende transacties van vandaag de dag tot het verleden zullen behoren, ten voordele van de Europese consument, het bedrijfsleven en de banken. Het Eurosysteem onderschrijft dus volledig het streven van de EPC het GEBG een binnenlands betalingsgebied te laten worden, en dat uiterlijk 2010 niveaus van dienstverlening en automatisering worden bereikt die boven die van het thans bestpresterende land liggen.

³ De Lissabon-agenda maakt expliciet melding van het integreren van financiële markten en het bevorderen van de voortgaande consolidatie van de financiële sector als hoge prioriteiten die volledige en consistente implementatie, en effectieve handhaving vereisen.

1.2 Beoordeling van de resultaten

Als het huidige systeem voor retailbetalingen in het eurogebied zou worden beoordeeld als ware het het betalingssysteem van één enkel land, dan zou het worden gekenmerkt als hopeloos inefficiënt. Hoewel er zeer efficiënte regio's bestaan, is de algehele structuur zeer gefragmenteerd en ontbreekt het aan gemeenschappelijke standaarden. Hoewel er enkele eerste, tastbare resultaten op het gebied van pan-Europese overmakingen zijn geboekt, is het Eurosysteem bezorgd over het feit dat de EPC aanzienlijke vertraging heeft opgelopen bij het implementeren van zijn doelstellingen, met name betreffende de standaardisatie en het pan-Europese systeem voor automatische incasso's (PEDD).

1.3 De verdere stappen

Gezien het risico van de groeiende indruk dat het GEBG-project mogelijk niet de brede ondersteuning krijgt die het nodig heeft binnen het bankwezen, **verwacht het Eurosysteem van de EPC dat het zijn steun voor het GEBG-Witboek herbevestigt en het Witboek actualiseert met realistische mijlpalen in de vorm van een overtuigend projectplan.**

Binnen het Eurosysteem realiseert men zich dat, overeenkomstig de doelstellingen van het Witboek, uiterlijk eind 2010 sprake zal zijn van een volledig operationele GEBG-infrastructuur. Het is daarom wenselijk dat **in januari 2008 een GEBG voor burgers wordt verwezenlijkt, waarbij zowel burgers als commerciële ondernemingen de kans krijgen pan-Europese instrumenten tevens voor nationale betalingen te gebruiken.**

Het Eurosysteem zal de voortgang van het project regelmatig controleren. Deze controle is gemakkelijker gemaakt door het feit dat de EPC heeft toegezegd de ECB te voorzien van kwartaalrapportages over de voortgang die op de verschillende gebieden is geboekt (de "GEBG-indicatoren"). Het Eurosysteem heeft kwartaalrapportages over GEBG-indicatoren ontvangen die hoofdzakelijk gingen over overmakingen, maar ook onderdelen bevatten over kaarten en contanten. Dit voortgangsrapport is gebaseerd op de gegevens die tot aan eind september 2004 zijn ontvangen (zie Bijlage 3). De EPC heeft toegezegd de kwaliteit van de rapportages geleidelijk te verbeteren in samenwerking met het Eurosysteem zodra de omvang van het project en de mijlpalen duidelijker worden. Met andere woorden, de GEBG-indicator-rapportage is een instrument voor het volgen van de geleidelijke ontwikkeling naar pan-Europese standaarden, voorkeursprocedures, infrastructuur en betalingsinstrumenten tot 2010.

Aangezien concrete implementatie van het GEBG plaatsvindt op nationaal niveau, **verwacht het Eurosysteem tevens dat de nationale banksectoren in het eurogebied de pan-Europese GEBG-doelstellingen vertalen in nationale migratieplannen.** Dit zou de banken en andere belanghebbenden in staat stellen hun migratie naar en bijdragen aan het GEBG te plannen. De nationale centrale banken staan gereed om ondersteuning te bieden bij de lokale implementatie van de GEBG-doelstellingen. Het Eurosysteem zal met de hulp van de EPC de voortgang die de nationale banksectoren maken naar het GEBG volgen.

2 PAN-EUROPESE BETALINGSINSTRUMENTEN

2.1 Overmakingen

De verwachtingen van bankcliënten en het Eurosysteem ten aanzien van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied, in combinatie met de Verordening betreffende grensoverschrijdende betalingen, hebben de banken onder druk gezet om een systeem voor efficiënte grensoverschrijdende overmakingen te ontwikkelen. In november 2002 heeft de EPC Credeuro aanvaard, dat de standaard vormt voor een “gewone” pan-Europese overmaking van bank naar bank. Volgens deze standaard kunnen banken cliënten kosten in rekening brengen die gelijk zijn aan die voor binnenlandse overmakingen, en moeten banken de transacties uiterlijk binnen drie dagen uitvoeren. Ondanks het feit dat het Europese bankwezen aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt op het gebied van grensoverschrijdende overmakingen in euro, blijft er echter nog veel te doen voordat sprake is van een echt GEBG zonder grenzen.

2.1.1 Traditionele overmakingen (Credeuro)

Doelstellingen

Cliënten hebben zeer duidelijke verwachtingen ten aanzien van een GEBG voor overmakingen (zie de voorbeelden in Bijlage 2). Bedrijfscliënten zouden graag een gemeenschappelijke standaard zien voor het initiëren van elektronische betalingen die hen in staat stelt alle betalingen in één bestand en één formaat te versturen, ongeacht waar de begunstigde is gevestigd in het eurogebied. Evenzo verwachten bedrijfscliënten alle binnenkomende betalingen in één bestand en in één formaat te ontvangen, ongeacht waar ze werden geïnitieerd, hetgeen elektronische afstemming mogelijk maakt. Aangezien het niveau van de dienstverlening in de landen van het eurogebied thans grote verschillen vertoont, dient de referentiestandaard vanzelfsprekend de meest efficiënte nationale praktijk te weerspiegelen. De cliënt moet er in vergelijking met de huidige situatie op vooruitgaan, maar mag er in ieder geval niet op achteruitgaan.

Beoordeling van de resultaten

In zijn tweede voortgangsrapport heeft het Eurosysteem de EPC gevraagd elk kwartaal per land een lijst van banken op te stellen die op Credeuro zijn overgegaan. Het Eurosysteem heeft de EPC verder verzocht cijfers verschaffen over het aantal volgens de Credeuro-systematiek verwerkte overmakingen door de banken die Credeuro hanteren als percentage van het totale betalingsvolume.

De rapportage betreffende de stand van de GEBG-indicatoren per 30 september 2004 laat zien dat de banken die meedoen aan Credeuro in 13 landen een meerderheid in de markt vormen. Uit het aantal banken dat meedoet aan Credeuro blijkt een brede acceptatie van pan-Europese standaarden en dat men zich bewust is van de voordelen.

Een hoge implementatiegraad voor de Credeuro onder banken betekent niet noodzakelijkerwijs dat cliënten zich bewust zijn van, en gebruik maken van Credeuro, aangezien het de banken zijn die besluiten

welke diensten ze aanbieden aan hun cliënten en voor welke ze reclame maken. De EPC is tot dusver niet in staat gebleken gegevens te verschaffen over het aandeel van Credeuro-overmakingen in het totaal van grensoverschrijdende overmakingen vanwege het gebrek aan informatie over het totale volume van grensoverschrijdende betalingen. De EPC heeft daarom toegezegd een steekproef te doen onder de belangrijkste spelers op het gebied van grensoverschrijdende betalingen. De EPC heeft verklaard dat deze steekproef voor het einde van 2004 kan worden uitgevoerd. De uitkomsten van de steekproef zullen uitsluitsel geven over de noodzaak van een campagne om Credeuro beter onder de aandacht van cliënten te brengen.

In april 2003 heeft de EPC de *Interbank Convention on Payments* (Interbancaire Betalingsconventie – hierna ICP) vastgesteld ter ondersteuning van Credeuro en ter harmonisering van de interbancaire praktijk van het in rekening brengen van kosten voor grensoverschrijdende overmakingen. De ICP is van toepassing op STV (*straight-through*-verwerkte) grensoverschrijdende basisbetalingen die onder de Verordening betreffende grensoverschrijdende betalingen vallen. De standaard kostenberekeningsoptie onder de conventie is SHARE, hetgeen betekent dat de betaler de door de versturende bank in rekening gebrachte kosten betaalt en de begunstigde de kosten in rekening gebracht door de ontvangende bank. Als gevolg van de Verordening (EG) nr. 2560/2001 betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro, dienen zowel de kosten die in rekening gebracht worden bij de opdrachtgever (betaler) als die bij de begunstigde (ontvanger) gelijk te zijn aan de kosten die in rekening gebracht worden voor overeenkomstige nationale overmakingen. De ICP bepaalt tevens dat een einde moet komen aan de praktijk dat banken die bij het verwerkingsproces als tussenschakel fungeren hun eigen tarieven in aftrek brengen bij de begunstigde, en dat deze dient te worden vervangen door interbancaire tarieven. Vier landen (DE, FR, NL en SV) hebben de ICP-conventie onderdeel gemaakt van de binnen hun nationale banksectoren geldende afspraken. Wat betreft de overige landen is het aantal banken dat de ICP-conventie onderschrijft ongeveer gelijk aan het aantal landen dat aan Credeuro meedoet.

Tot dusver heeft de EPC echter weinig zichtbare vooruitgang geboekt bij het voldoen aan de verwachtingen van de burgers in het eurogebied, die willen dat alle overmakingen in het eurogebied binnenlands zijn, wat impliceert dat nationale systemen, standaarden en voorkeursprocedures moeten worden vervangen door pan-Europese systemen. Credeuro is daarom nog steeds slechts een grensoverschrijdende standaard, en blijven er in de landen van het eurogebied sterk van elkaar verschillende procedures en standaarden bestaan.

De verdere stappen

Het Eurosysteem moedigt de EPC aan regelmatig te onderzoeken hoe groot het aandeel Credeuro-overmakingen in het totaal aan grensoverschrijdende overmakingen is. Dit zou een beter inzicht verschaffen in het daadwerkelijke gebruik van Credeuro in vergelijking met andere betaaloplossingen. Aangezien de keuzes van veel cliënten zich beperken tot de diensten die worden aangeboden en aangeprezen door hun eigen bank, is het van belang dat de banken Credeuro niet alleen implementeren, maar ook actief het gebruik ervan stimuleren.

Het Eurosysteem zou ook graag zien dat de ICP-conventie door alle banken in het eurogebied wordt geïmplementeerd. Dit zou bij voorkeur moeten gebeuren door de conventie onderdeel te maken van de afspraken binnen de nationale banksectoren. Daarnaast zouden meer banken de conventie op eigen titel moeten onderschrijven. Een hoog deelnamepercentage zal bijdragen aan een transparanter tarifieringsstelsel voor grensoverschrijdende overmakingen in euro. Het doel is een standaard tarifieringsoptie voor grensoverschrijdende overmakingen in euro **die waarborgt dat de hoofdsom altijd volledig wordt overgemaakt**. Het in rekening brengen van kosten bij de begunstigde mag alleen worden toegestaan indien begunstigden kosten in rekening worden gebracht wanneer zij nationale betalingen ontvangen.

De grootste uitdaging is echter Credeuro te ontwikkelen tot het standaard pan-Europese systeem voor overmakingen dat uiterlijk 2010 alle binnenlandse retailbetalingen omvat. In dit verband is verrekening op dezelfde valutadatum voor Credeuro een essentiële voorwaarde om te kunnen concurreren met bestaande nationale overmakingsinstrumenten. Het Eurosysteem onderstreept daarom het belang van realisatie van het door de EPC gestelde doel Credeuro te completeren met verrekening op de dezelfde dag (Priuro). Teneinde een GEBG voor alle burgers te garanderen, stelt het Eurosysteem daarom de volgende twee tussenstappen voor op weg naar vaststelling van uitsluitend pan-Europese standaarden voor alle binnenlandse overmakingen in het eurogebied vóór eind 2010:

Ten eerste beveelt het Eurosysteem aan dat Credeuro (en de ondersteunende ICP-conventie) vóór 1 januari 2006 de verplichte minimumstandaard wordt voor grensoverschrijdende retailovermakingen⁴ in het eurogebied die vallen onder de Verordening betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro (2560/2001). Ter ondersteuning van dit initiatief heeft het Eurosysteem besloten dat de nationale centrale banken van het Eurosysteem - voor het enkele geval dat zij retailbetalingen verwerken – vanaf 1 april 2005 Credeuro en ICP zullen aanbieden voor niet-urgente retailbetalingen.

Ten tweede zou de Europese burger vanaf 1 januari 2008 gebruik moeten kunnen maken van Credeuro en Priuro als optionele standaarden voor nationale overmakingen.

2.1.2 Innovatieve betalingsinstrumenten (internetbetalingen en betalingen via de mobiele telefoon)

De EPC *Task Force* voor internetbetalingen en betalingen via de mobiele telefoon is sinds februari 2003 regelmatig bijeengekomen, waarbij ECB- en ECBS-vertegenwoordigers aanwezig waren als waarnemers. De *Task Force* heeft tot taak de markt voor internetbetalingen en betalingen via de mobiele telefoon te analyseren en een pan-Europese visie te ontwikkelen voor de activiteiten van banken op dit gebied. Tot dusver omvatte de werkzaamheden *fact-finding*, het bepalen van de reikwijdte van de ontwikkeling en het in kaart brengen van bedrijfsscenario's. De leden van de *Task Force* hebben echter nog uiteenlopende verwachtingen ten aanzien van de toekomstige vraag naar internetbetalingsdiensten. In tegenstelling tot de trage vooruitgang binnen de banksector bij het ontwikkelen van breed geaccepteerde internet- en

⁴ Thans tot € 12.500.

mobiele-betalingsoplossingen op zowel nationaal als pan-Europees niveau, zijn concurrerende niet-banken actiever geweest op dit gebied.⁵ Hun succes is echter tevens afhankelijk van de interfaces en samenwerking met de banksector. **Het Eurosysteem moedigt de marktpartijen uit de bancaire en niet-bancaire sector aan een constructieve dialoog met elkaar aan te gaan teneinde pan-Europese standaarden voor internet- en mobiele-telefoonbetalingen te bevorderen.**

2.2 Pan-Europees systeem voor automatische incasso's (PEDD)

Doelstellingen en mijlpalen

Een pan-Europees systeem voor automatische incasso's (PEDD) zou zeer voordelig zijn voor bedrijfscliënten in verschillende landen, maar het zou ook een grote verbetering betekenen voor burgers die bijvoorbeeld in meer dan één land van het eurogebied een gas-, water- en elektriciteitsrekening moeten betalen (zie Bijlage 2, voorbeeld 2 en 3). Dit is vaak een belangrijke reden om rekeningen in verschillende landen aan te houden.

Het Eurosysteem heeft de EPC aangemoedigd om ruim aandacht te schenken aan automatische incasso's, aangezien dit een van de belangrijkste betalingsinstrumenten in het eurogebied vormt. Een goed functionerend PEDD is tevens een essentiële succesfactor voor een PEACH, aangezien een kritische massa aan betalingen zou ontstaan die een PEACH levensvatbaar zou maken. De EPC had de wens kenbaar gemaakt om uiterlijk 1 juli 2003 een PEDD-systeem te ontwikkelen, en concludeerde dat de vereisten van het GEBG het best konden worden vervuld door het ontwikkelen van een geheel nieuw PEDD-systeem in plaats van te proberen bestaande nationale systemen voor automatische incasso's te harmoniseren. Het voornemen van de EPC, zoals geformuleerd in het Witboek, is om uiterlijk 1 juli 2005 de eerste PEDD-transacties te verwerken en uiterlijk eind 2010 alle automatische-incassotransacties als PEDD's te verwerken.

⁵ De ESCB volgt de ontwikkelingen in de markt voor innovatieve betalingsinstrumenten, en vervult zijn rol als katalysator. Sinds 2003 beheert de ECB een elektronische *Payment System Observatory* (waarnemingspost voor elektronische betaalsystemen – ePSO), een Internet-platform waarop informatie wordt uitgewisseld (zie www.e-pso.info). De ESCB heeft een enquête geïnitieerd onder leveranciers die innovatieve oplossingen aanbieden voor internetbetalingen en betalingen via de mobiele telefoon tussen winkeliers/consumenten en tussen particuliere consumenten onderling. De uitkomsten van deze enquête laten zien dat een aanzienlijk aantal initiatieven voor internetbetalingen bestaat, maar dat banken slechts een beperkt aantal daarvan initiëren, en dat nog minder van deze initiatieven als doel hebben pan-Europees te zijn.

Beoordeling van de resultaten

De EPC heeft in juni 2004, een jaar later dan gepland, het ontwikkelde PEDD-systeem goedgekeurd (zie PEDD-besluiten in Bijlage 6). De meeste problemen bij het bereiken van overeenstemming over het ontwerp van het PEDD-systeem kwamen voort uit afwijkende opvattingen betreffende de alternatieven voor de structuur van uitwisselingstarieven en het vereiste minimum beveiligingsniveau. Bovendien heeft de EPC verklaard dat het nog een vol jaar nodig heeft – tot medio 2005 – om het PEDD-systeem tot in detail uit te werken. Het zal daarom mogelijk tot eind 2006 duren alvorens de eerste transacties worden verwerkt.

De verdere stappen

Het Eurosysteem verwelkomt het feit dat de EPC uiteindelijk overeenstemming heeft bereikt over de PEDD-beginselen. Het Eurosysteem wil echter tevens benadrukken dat het PEDD-project vanaf nu zonder vertraging dient te worden voortgezet. Teneinde een GEBG voor alle burgers van het eurogebied te garanderen, **raadt het Eurosysteem de EPC en de nationale banksectoren aan PEDD vanaf 1 januari 2008 beschikbaar te maken als alternatief voor nationale betalingen in het eurogebied.** Dit zou een belangrijke mijlpaal betekenen op weg naar de verwezenlijking van een Europa-breed gebruik van PEDD vóór eind 2010. Het Eurosysteem is bereid het bankwezen te steunen bij de ontwikkeling van een PEDD, bijvoorbeeld door juridische en technische ondersteuning te bieden bij het aanpakken van relevante problemen, teneinde voortgang te blijven boeken met dit belangrijke werk.

2.3 Kaarten

Doelstellingen

De kaart is het betaalinstrument dat van oudsher het best functioneerde voor grensoverschrijdende betalingen binnen de EU. Nationale en grensoverschrijdende betalingen binnen het eurogebied vinden echter niet plaats onder dezelfde condities. Hiervan ondervinden alle belanghebbenden (kaarthouders, degenen die betaalkaarten accepteren, kaartuitgevers, degenen die kaarten verkrijgen, verwerkers) de nadelen van. De verschillen in tarieven en efficiëntie tussen nationale en grensoverschrijdende betalingen zijn onverenigbaar met het GEBG-concept. Zij zijn het gevolg van de fragmentatie in nationale markten. Nationale standaarden, regels, procedures, bedrijfspraktijken en verwerkingsmethoden overheersen vandaag de dag nog steeds. Voor de kaarthouder is de GEBG-doelstelling duidelijk: hij/zij verwacht zijn/haar kaart waar dan ook in het eurogebied net zo efficiënt als in zijn/haar woonplaats te kunnen gebruiken. Dit transformatieproces zal van de nationale en internationale kaartmaatschappijen de nodige aanpassingen vereisen.

Beoordeling van de resultaten

Teneinde de GEBG-kwesties te behandelen, heeft de plenaire vergadering van de EPC in maart 2003 acht aanbevelingen voor kaartmaatschappijen goedgekeurd. De aanbevelingen omvatten onder andere aangelegenheden die verband houden met de bestrijding van fraude, consistente tarievenstelsels binnen het GEBG, en de aanpassing van regels en conventies van kaartmaatschappijen ter bevordering van het GEBG. Volgens de EPC-kalender dienen alle acht aanbevelingen uiterlijk 1 januari 2006 te zijn geïmplementeerd.

De verdere stappen

Het gebruik van kaartbetalingen neemt toe, en de groei zal naar verwachting doorzetten na verwezenlijking van het GEBG, aangezien kaarten een gebruiksvriendelijk en efficiënt instrument vormen voor het verrichten van betalingen. Het Eurosysteem hecht groot belang aan dit betalingsinstrument en organiseerde op 25 maart 2004 een *ECB Payment Cards Roundtable* met beleidsmakers en marktpartijen ter bespreking van de bijdrage van betaalkaarten aan het GEBG.

Bovendien werkt het Eurosysteem thans samen met het bankwezen om een proces vast te stellen voor het verzamelen en verspreiden van statistische gegevens dat een overzicht biedt van de ontwikkeling van de markt voor betaalkaarten in het GEBG.

Hoewel de Verordening (EG) nr. 2560/2001 banken al heeft gedwongen dezelfde cliëntentarieven toe te passen voor binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen, moeten nog veel obstakels worden overwonnen alvorens cliënten hun betaalkaart in alle landen van het eurogebied even gemakkelijk kunnen gebruiken als in hun woonplaats. Om aan de vereisten van het GEBG te voldoen, dienen nationale en grensoverschrijdende transacties op gelijke wijze te worden behandeld. Idealiter zou al ver vóór de 2010-deadline voor een groot deel van de markt sprake moeten zijn van deze gelijkheid van behandeling, op zijn minst als alternatief voor een kaarthouder die daarom verzoekt. Dit omvat zaken als tarieven, het gebruik van de PIN-code of handtekening, de acceptatiegraad van betaalkaarten onder winkeliers in heel Europa, en de omvang van de fraude, die het vertrouwen van de cliënt in betaalkaarten, de verwerking van kaartbetalingen en de afwikkeling ervan beïnvloedt.

De kaartmaatschappijen dienen voortgang te maken op het gebied van uitwisselbaarheid om aan de GEBG-doelstellingen te voldoen. Kaarthouders zouden de mogelijkheid moeten hebben om hun kaart in het eurogebied te gebruiken, ongeacht of de uitgevende bank en de verkrijgende bank in verschillende landen zijn gevestigd.

Voor dit doel zou mogelijk een soort Europees uitwisselbaarheidslogo nodig kunnen zijn om onderscheid te maken tussen kaarten die aan de GEBG-standaarden voldoen en volgens de GEBG-conventies kunnen worden verwerkt, en kaarten die daaraan niet voldoen. Internationale kaartmaatschappijen zorgen reeds in belangrijke mate voor verbindingen tussen landen. Zij doen dit echter binnen en buiten het eurogebied op een vergelijkbare manier, d.w.z. met een relatief hoog uitwisselingstarief, hetgeen banken ertoe brengt

winkeliers hogere kosten in rekening te brengen voor grensoverschrijdende transacties. Deze uitkomst is niet in overeenstemming met het GEBG.

Er zijn twee complementaire manieren van aanpak die de EPC zou kunnen kiezen ter verwezenlijking van het GEBG voor betaalkaarten. Enerzijds zou de EPC kunnen werken met nationale (en internationale) kaartsystemen teneinde de standaarden te bepalen die kaartsystemen binnen het eurogebied uitwisselbaar maken. Anderzijds zou de EPC met internationale kaartmaatschappijen kunnen bespreken welke stappen er nodig zijn om te garanderen dat de in het eurogebied geldende financiële voorwaarden geen onderscheid maken tussen binnenlandse en grensoverschrijdende transacties. Het Eurosysteem adviseert de EPC om beide wijzen van aanpak gelijktijdig te volgen.

Teneinde het GEBG voor betaalkaarten te realiseren, dienen de door de EPC genomen besluiten consistent te zijn met die van de besluitvormende organen van de kaartmaatschappijen.

Het meest urgente aandachtsgebied is het bestrijden en voorkomen van fraude, die op het gebied van grensoverschrijdende transacties zeer vaak voorkomt in vergelijking met de nationale context. Initiatieven die in dit kader worden genomen, dienen op zodanige wijze vorm te worden gegeven dat zij de vorming van het GEBG vergemakkelijken in plaats van bemoeilijken. De migratie naar chipkaarten, doorgaans met gebruikmaking van de EMV-standaard, vormt een belangrijke stap naar fraudebestrijding. De EPC-rapportage over de GEBG-indicatoren per 30 september 2004 laat echter zien dat de meeste landen nog een lange weg te gaan hebben alvorens alle betaalkaarten en geldautomaten EMV-compatibel zijn. Een bron van grote zorg is dat de implementatie van EMV binnen het GEBG niet op geharmoniseerde wijze plaatsvindt, hetgeen de uitwisselbaarheid beperkt. Dit zou een obstakel kunnen zijn voor het in de gehele EU kunnen gebruiken van kaarten en zou de voortgang naar een gemeenschappelijke wijze van kaartgebruik in het eurogebied kunnen belemmeren. De positieve effecten van EMV in termen van fraudebeperking kunnen alleen worden verwezenlijkt indien sprake is van een substantiële migratie van de kaartinfrastructuur (in het bankwezen) en van de elektronische betaalterminals (aan de kant van de winkeliers). Op 1 januari 2005 zullen Visa en Mastercard in Europa een wijziging van de aansprakelijkheidsvoorwaarden doorvoeren. Deze wijziging houdt in dat indien een grensoverschrijdende transactie met vals geld plaatsvindt en slechts één van de partijen (kaart of automaat) werkt volgens de EMV-standaard, de partij die niet met EMV werkt aansprakelijk is voor de frauduleuze transactie. In dit kader wil het Eurosysteem benadrukken dat het **van belang is dat tegen die tijd een voldoende groot aandeel van kaarten en elektronische betaalterminals naar EMV is gemigreerd**. Er dient zo snel mogelijk **één geharmoniseerde implementatiewijze voor de EMV-standaard te komen, met inbegrip van het gebruik van PIN-code of andere mogelijke maatregelen ter preventie van fraude**, en noodoplossingen, etc. moeten geleidelijk worden afgeschaft. Daarnaast dient de aandacht te worden gericht op andere vormen van fraude (bijv. voor *card-not-present*-transacties), aangezien de verwachting is dat deze vaker zullen voorkomen nadat het vervalsen van kaarten moeilijker is geworden.

Bovendien analyseert de EPC thans de haalbaarheid van het creëren van een Europese fraudebestrijdingsdatabank die de samengevoegde gegevens bevat van alle kaartsystemen en -maatschappijen. In zijn tweede voortgangsrapport heeft het Eurosysteem benadrukt dat fraude een

belangrijke reden tot zorg is onder cliënten, winkeliers en aanbieders, en verwelkomt daarom elke bijdrage op dit gebied. Het Eurosysteem is, indien nodig, bereid de EPC te ondersteunen bij de implementatie van deze fraudebestrijdingsdatabank.

2.4 Contanten

De burgers van het eurogebied hebben sinds 1 januari 2002 een GEBG voor contanten, d.w.z. het gebruiken van dezelfde bankbiljetten en munten, ofschoon er aan de aanbodzijde nog het nodige werk moet worden gedaan. Het Eurosysteem is bezig geweest algemene beginselen en doelstellingen te formuleren betreffende zijn rol in de geldcirculatie. De Raad van Bestuur van de ECB heeft bij verschillende gelegenheden het belang benadrukt van gelijke concurrentievoorwaarden bij contant geld-diensten van nationale centrale banken. Er zijn in dat opzicht reeds een aantal maatregelen genomen gericht op het scheppen van een omgeving met eerlijke concurrentie, en zij zijn het uitgangspunt in dit proces geweest.

Daarnaast, zoals de EPC in zijn besluit van 10 december 2003 (zie Bijlage 6) onderstreept, hebben het bankwezen en andere belanghebbende commerciële partijen (bijv. geldtransportbedrijven) het Eurosysteem herhaaldelijk verzocht om op het gebied van contant geld-diensten in euro gelijke concurrentievoorwaarden te scheppen. Dit zou particulieren en bedrijven helpen de vruchten te plukken van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en van het GEBG in het algemeen.

Gezien de prominente rol die het speelt in de geldcirculatie, zou het Eurosysteem continuïteit en stabiliteit moeten bieden teneinde de planning van de partners in de geldcirculatie (d.w.z. banken, geldtransportbedrijven) te vergemakkelijken. Te dien einde heeft het Eurosysteem contacten onderhouden en overleg gevoerd met de Werkgroep Contanten van de EPC en overige belanghebbenden ter bespreking van vragen betreffende een efficiënter systeem voor levering van contanten, waaronder de opvallende recente discussies rond het kader voor de detectie van vervalsingen en voor de sortering op 'fitness' (d.w.z. voor recirculatie) door kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers.

3 PAN-EUROPESE STANDAARDEN

3.1 Doelstellingen op het gebied van standaardisering

De belangrijkste redenen voor het verschil in dienstverlening voor grensoverschrijdende retailbetalingen en nationale betalingen zijn het ontbreken van algemeen aanvaarde pan-Europese standaarden en de lage automatiseringsgraad. Dit probleem, waarop het Eurosysteem jarenlang de aandacht heeft gevestigd, wordt nu algemeen onderkend door het Europese bankwezen. In mei 2002 zegde het Europese bankwezen dan ook toe vóór 1 juli 2003 een reeks gemeenschappelijke pan-Europese standaarden, regels, en conventies voor basisbetalingsopdrachten te gaan ontwikkelen en deze daarna te implementeren. Dit zou banken in staat stellen Europa-breed een niveau van dienstverlening en automatisering te bereiken dat op zijn minst gelijk zou zijn aan de beste nationale prestaties. Het bankwezen zegde tevens toe een additionele reeks standaarden, regels en conventies vast te stellen waarmee STV-diensten zouden kunnen

worden aangeboden die waarde toevoegen of rekening houden met de plaatselijke omstandigheden, en stelde 31 december 2004 vast als deadline voor implementatie.

In zijn tweede voortgangsrapport (juni 2003) heeft het Eurosysteem onderstreept dat de bovengenoemde toezeggingen bemoedigende stappen waren naar het uiteindelijk kunnen vaststellen, implementeren en controleren van alle standaarden die nodig zijn om het GEBG tot een effectief binnenlands betalingsgebied te maken. In dat licht heeft het Eurosysteem benadrukt dat de gestandaardiseerde berichtformaten en bank- en cliëntidentificatiecodes, die het mogelijk maken alle betalingen volledig te automatiseren, belangrijke basisvoorwaarden zijn voor efficiënte interbancaire infrastructuur. Daarnaast heeft het Eurosysteem het grote belang benadrukt van krachtige samenwerkingsverbanden tussen allereerst de EPC en het ECBS, en tussen deze organen en andere internationale standaardisatie-organen (bijv. SWIFT, ISO) voor het vaststellen van standaarden. Tevens werd de noodzaak benadrukt van een overtuigend systeem voor het toezien op de naleving van door de EPC vastgestelde pan-Europese standaarden.

3.2 Beoordeling van de resultaten

Er is verder gewerkt aan het vaststellen, implementeren en beheren van de voor het GEBG benodigde standaarden. Het Eurosysteem is er zich van bewust dat dit wellicht het moeilijkste deel van het gehele project is, omdat het een verscheidenheid aan aspecten betreft en er een sterke neiging bestaat niet door te gaan en vast te houden aan goed functionerende nationale, lokale of zelfs bedrijfsspecifieke oplossingen.

Wat betreft de **vaststelling van standaarden**, zijn een aantal standaarden volledig vastgesteld en gedocumenteerd, met name op het gebied van **overmakingen**. Het Eurosysteem heeft tevens kennis genomen van het besluit van de EPC betreffende de *Format Rules for Basic Cross-Border Credit Transfers denominated in euro* (regels voor het berichtenformaat voor in euro luidende grensoverschrijdende basisovermakingen). Dit is een aanvullende stap om de verwerking van betalingen volledig te automatiseren.

De werkzaamheden op het gebied van **pan-Europese automatische incasso's, waaronder de vaststelling van standaarden, liggen echter ver achter op schema**. De doelstelling van de EPC om een additionele reeks standaarden, regels en conventies vast te stellen die het leveren van *end-to-end* STV mogelijk zouden maken en daarvoor een deadline voor implementatie van 31 december 2004 te hanteren, is daarom niet langer realistisch.

Het Eurosysteem ziet ernstige tekortkomingen in de **implementatie en beheer van** de overeengekomen standaarden. Dit wordt door het bankwezen onderkend. Het probleem van de beheerstructuur is nog steeds niet geheel opgelost. In het bijzonder de werkstructuur van het ECBS en de EPC, evenals hun onderlinge werkrelaties, dienen inzichtelijker te worden gemaakt en te worden gestroomlijnd teneinde het proces van vaststelling en implementatie van standaarden te versnellen⁶.

⁶ Deze processen kunnen worden samengevat als: 1) beoordeling van de noodzaak en de reikwijdte van de standaard; 2) ontwikkelen en vaststellen van de standaard; 3) invoeren van de standaard.

Er zijn nog meer problemen bij het implementeren van overeengekomen standaarden. Het Eurosysteem heeft bijvoorbeeld vastgesteld dat IBAN inderdaad voor cliënten toegankelijk is gemaakt (zie Bijlage 3). Dit betekent echter niet dat het op brede schaal bij betalingen wordt gebruikt. Er moet daarom meer worden gedaan, ook door andere belanghebbenden dan banken, als de banksector vooruitgang wil boeken naar een pan-Europese identificatie van rekeningen die in de praktijk wordt gebruikt.

Wat betreft *end-to-end STV* is het voor bedrijfscliënten nog steeds niet mogelijk betalingsopdrachten in een voor het gehele eurogebied geldend gemeenschappelijk elektronisch formaat in te dienen, aangezien de *electronic payment initiator* (elektronische betalingsinitiator) van het ECBS nog niet is gebruikt als bouwsteen bij de vaststelling van GEBG-systemen voor *end-to-end* diensten (zoals internetfacturering, internetbetalingen en afstemmingsdiensten). De elektronische betalingsinitiator ondersteunt in het bijzonder *end-to-end* internetdiensten, aangezien de begunstigde alle relevante informatie in een elektronische databank kan opslaan, die door de opdrachtgevende cliënt kan worden gebruikt om alle relevante gegevens elektronisch naar de opdrachtgevende bank te verzenden. Het Eurosysteem acht een unieke standaard die geautomatiseerde betalingsinitiatie en -afstemming (waaronder een gestandaardiseerde betalingsreferentie) mogelijk maakt, een noodzakelijke voorwaarde voor het GEBG.

3.3 De verdere stappen

Er is belangrijk werk verricht op het gebied van de **vaststelling van standaarden**. Tevens is vooruitgang geboekt met de **implementatie en het instellen van een effectief beheersysteem**. Dit is bemoedigend, maar er dient nog veel meer te gebeuren op dit gebied. De verwachtingen van het Eurosysteem wat betreft het beheer van standaarden worden in deel 5 uitgebreider beschreven. Bovendien heeft het Eurosysteem een diepgaande analyse verricht naar het standaardisatieproces en heeft een aantal overkoepelende aanbevelingen geformuleerd (zie Bijlage 5). Het Eurosysteem en de EPC zijn hierover in gesprek. De ECB zal daarnaast ad hoc workshops organiseren teneinde de dialoog met het bankwezen te bevorderen, en de standaarden en voorkeursprocedures te bespreken die relevant zijn voor het GEBG waarover binnen het bankwezen geen gemeenschappelijk standpunt bestaat. In juni 2004 werd een eerste workshop over de elektronische betalingsinitiator georganiseerd. Het bankwezen dient de pan-Europese basisdiensten en diensten met toegevoegde waarde duidelijk vast te stellen. Een gedetailleerd actieplan, gebaseerd op de in het Witboek uitgestippelde routekaart, dient tevens mijlpalen te bevatten en het tijdstip aan te geven waarop deze diensten worden geïmplementeerd. Het plan dient vast te houden aan de werkwijze die thans wordt gevolgd in de routekaart, d.w.z. het vaststellen van duidelijke mijlpalen vanuit een korte-, middellange- en lange-termijnperspectief. Het dient waar nodig te worden geactualiseerd om de actuele stand van de werkzaamheden te kunnen bepalen met, indien toepasselijk, de hulp van andere relevante organen. Het is van belang dat de inspanningen om standaarden te ontwikkelen, passen binnen een algeheel strategisch actieplan van het bankwezen. Zij dienen te beantwoorden aan een bedrijfsbehoefte (vanuit een GEBG-perspectief, niet noodzakelijkerwijs vanuit een grensoverschrijdend perspectief alleen) en dienen te zijn ingebed in een algemeen erkend bedrijfsmodel.

Overmakingen en een pan-Europees systeem voor automatische incasso's worden gezien als de belangrijkste katalysatoren voor verandering richting een GEBG, en het gebruik van Credeuro- en PEDD-standaarden dient verplicht te worden gesteld voor interbancaire verwerking (d.w.z. elke bank in het eurogebied zou de corresponderende reeksen kerngegevens moeten ondersteunen). Daarom worden de volgende actiepunten voorgesteld:

- De invoering van IBAN⁷ als de door het bankwezen erkende standaard voor zowel nationale als grensoverschrijdende overmakingen en automatische incasso's in het GEBG. Het bankwezen wordt gevraagd een plan te ontwikkelen om nationale en grensoverschrijdende transacties te migreren in de richting van dit doel, en dit plan te vertalen in een **EPC-Besluit betreffende de implementatie van IBAN**;
- **De vaststelling en consolidatie van end-to-end STV overmakingsstandaarden en -voorkeursprocedures voor het GEBG.** Het bankwezen wordt uitgenodigd de werkzaamheden met betrekking tot het vaststellen van hieraan gerelateerde standaarden en voorkeursprocedures te voltooien, met inbegrip van een unieke standaard voor het initiëren van internetbetalingen en geautomatiseerde afstemming. Verder dient de EPC een migratieplan te ontwikkelen ter realisatie van deze doelstelling en dit plan te vertalen in een **EPC-besluit betreffende één enkel systeem voor end-to-end STV van overmakingen voor het GEBG**;
- Vereenvoudiging van pan-Europese standaarden en voorkeursprocedures teneinde ze gebruiksvriendelijker te maken voor cliënten en bedrijven, zou een verdere doelstelling kunnen zijn. De EPC zou bijvoorbeeld kunnen overwegen een lange-termijnplan te ontwikkelen voor het geleidelijk afschaffen van het gebruik van de BIC voor cliënten (naast het IBAN) en de tarifieringsalternatieven verder te vereenvoudigen;
- Voor andere instrumenten zouden vergelijkbare stappen dienen te worden genomen.

4 PAN-EUROPESE INFRASTRUCTUUR VOOR RETAILBETALINGEN

4.1 Overeengekomen doelstellingen en mijlpalen

De interbancaire infrastructuur voor afwikkeling en verrekening van in euro luidende retailbetalingen is momenteel gefragmenteerd en ontbeert efficiënte geautomatiseerde clearinginstellingen met een pan-Europees bereik. In een sector waar de vaste kosten hoog zijn, lijkt het geen twijfel dat de huidige situatie hoogst inefficiënt is. In dit verband, verwelkomde het tweede voortgangsrapport van het Eurosysteem de goedkeuring door de EPC van een ontwerp voor een Europese infrastructuur voor retailbetalingen (het pan-Europees interbancair verwerkingsinstituut (PEACH)). Vooropgesteld dat het niveau van dienstverlening voor nationale betalingen niet verslechtert, dient de goedkeuring van dit ontwerp als een positieve ontwikkeling te worden gezien. De implementatie ervan zou tot meer concurrentie kunnen leiden, de consolidatie van in euro luidende betalingen en van de infrastructuur voor in euro luidende

⁷ Volgens de ECBS-versie is dit beperkender dan, maar in overeenstemming met, de ISO-versie. Aan het op elkaar afstemmen van deze twee versies wordt thans gewerkt.

retailbetalingen helpen bevorderen, en het pad effenen voor een reductie van de verwerkingskosten voor alle betalingen. Het PEACH-ontwerp is samen met de vaststelling van twee belangrijke mijlpalen voor de implementatie ervan goedgekeurd. De eerste mijlpaal was om uiterlijk medio 2003 de eerste volgens PEACH werkende exploitant operationeel te hebben voor overmakingen. De tweede mijlpaal is het lanceren van de volgende reeks innovaties, te beginnen met de verwerking van de eerste transacties van het pan-Europese betalingsinstrument voor automatische incasso's.

Volgens de definitie van het Eurosysteem is een PEACH pas echt pan-Europees als alle banken van het eurogebied en de EU bereikt kunnen worden. Om die reden verzocht het Eurosysteem (in het tweede voortgangsrapport) de EPC er voor te zorgen dat uiterlijk eind 2003 alle banken van de EU (vóór de uitbreiding) via PEACH te bereiken zouden zijn. Daarnaast ondersteunde het Eurosysteem het voornemen van de EPC dat banken van de nieuwe lidstaten vóór eind 2004 te bereiken zouden moeten zijn. Bovendien vroeg het Eurosysteem de EPC om bevestiging dat wordt gestreefd naar verwerking van nationale betalingen via PEACH, hetgeen de consolidatie tot een beperkt aantal infrastructuren op pan-Europees niveau vóór eind 2010 zou bevorderen.

4.2 Beoordeling van de resultaten

Het Eurosysteem constateert met genoegen dat de eerste PEACH-exploitant, de EBA Clearing Company, die het STEP2-systeem gebruikt, volgens plan operationeel is geworden. Verder werd de doelstelling om vóór eind 2003 100% van alle betalingen via PEACH te ontvangen vrijwel geheel binnen de deadline gerealiseerd (behalve voor Ierland, dat nog steeds niet over een *country entry point* (landtoegangspunt) beschikt. De EBA heeft de banksectoren in de nieuwe lidstaten actief benaderd teneinde te trachten vóór eind 2004 oplossingen te bewerkstelligen. Of deze doelstelling volledig zal worden gehaald, is nog steeds onzeker, vooral gezien het feit dat de landen maar kort de tijd kregen voor implementatie na hun toetreding tot de EU in mei 2004⁸. In sommige gevallen zullen goede lange-termijnoplossingen niet eerder kunnen worden geïmplementeerd dan begin 2005. Het Eurosysteem is tevens verheugd dat de EPC een aantal besluiten heeft genomen die, samen met een *impact paper*, het PEACH-concept verduidelijken (zie Bijlage 6).

Tot dusver echter, is de EBA Clearing Company, die STEP2 gebruikt, de enige PEACH-exploitant. Wat dit betreft, zou het Eurosysteem graag meer PEACH-aanbieders zien om voor de noodzakelijke concurrentie te zorgen. Bovendien is de EBA tot het inzicht gekomen dat wil zij concurrerend blijven met bestaande infrastructuur en in het binnenlandse betalingsverkeer een substantieel betalingsvolume aantrekken, zij aanbieder van een totaalpakket aan betalingsdiensten zal moeten worden. Om een concurrerend alternatief voor nationale betalingstransacties te worden, zullen PEACH-aanbieders naast overmakingen een breder dienstenpakket moeten kunnen aanbieden, waaronder automatische incasso's.

⁸ Vanaf 15 september 2004 zijn er in de elf landen die niet over een *entry point* (toegangspunt) beschikken 67 banken die indirect deelnemen aan STEP2. Het aantal banken per land bedraagt: Ierland 6, Estland 3, Litouwen 4, Slowakije 8, Cyprus 6, Hongarije 7, Malta 5, Slovenië 5, Republiek Tsjechië 8, Letland 9 en Polen 6.

Om die reden is de EBA begonnen met het analyseren van de verrekening van automatische-incassotransacties, aangezien dit een belangrijk betalingsinstrument is op nationaal niveau.

Tevens dient te worden opgemerkt dat, zelfs voor overmakingen, het huidige dienstenpakket (bijv. beperking van het bedrag tot € 12,500, volledige informatieverstrekking aan cliënten, duidelijke taken/verantwoordelijkheden onder belanghebbenden, maximale uitvoeringstijd van 3 dagen, etc.) niet toereikend is om te concurreren met de diensten die op nationaal niveau worden aangeboden. Daarom is in dit stadium nog maar een klein deel van het betalingsverkeer overgegaan naar de enige PEACH die thans bestaat.

4.3 De verdere stappen

Het is duidelijk dat, indien het einddoel is een zodanige kostenreductie en efficiëntieverbetering te realiseren dat op zijn minst sprake is van gelijkwaardigheid met de thans bestpresterende nationale systemen, de banken in het eurogebied uiteindelijk profijt zullen trekken uit een consolidatie van de infrastructuur voor retailbetalingen. Dit proces houdt echter aanpassingsrisico's en -kosten in die de particuliere sector onwillig is te dragen.

In het geval van TARGET, een geslaagd voorbeeld van consolidatie van de marktinfrastructuur, werden de aanpassingskosten en -risico's gedragen door het Eurosysteem. Het Eurosysteem en de banken zijn echter al overeengekomen dat de particuliere sector zijn eigen oplossingen voor het GEBG moet vinden.

Nu dat het PEACH-concept op EPC-niveau is vastgesteld, ligt de vaststelling van het migratiepad naar consolidatie in handen van de nationale banksectoren. Overeenkomstig het Witboek, gaat het Eurosysteem er van uit dat de volgens het PEACH-systeem werkende pan-Europese infrastructuur uiterlijk 2010 gerealiseerd zal zijn. Als volgende stap dient de EPC de procedure te verduidelijken op basis waarvan wordt beoordeeld of de infrastructuur aan PEACH voldoet. De verwachting is dat gedurende de periode 2004-2010, alle retailbetalingssystemen nieuwe investeringen zullen moeten doen. Vandaar dat **het Eurosysteem in deze kritieke fase van de banken, als gebruikers of als aandeelhouders van de bestaande systemen, verwacht dat zij een GEBG-keuze zullen opleggen. Onderdeel daarvan kan een besluit zijn om het systeem te sluiten en over te stappen op een andere infrastructuur, of bewezen en efficiënte nationale systemen om te vormen tot een systeem dat aan PEACH voldoet.**

5 BEHEER

5.1 Doelstellingen voor beheer van het GEBG

In zijn vorige voortgangsrapport in juni 2003 verwelkomde het Eurosysteem het feit dat de Europese banken gehoor hadden gegeven aan zijn oproep tot pan-Europese interbancaire samenwerking door oprichting van de EPC. Tegelijkertijd benadrukte het Eurosysteem dat het succes van de EPC uiteindelijk zou worden bepaald door het behalen van de toegezegde resultaten. Het Eurosysteem onderstreepte verder de noodzaak het besluitvormingsproces en de methoden voor het implementeren en naleven van

besluiten te verduidelijken. Daarnaast bleek er behoefte de structuur van de werkgroepen te veranderen, met name om de doelmatigheid van het werk op het gebied van standaarden te verhogen.

Het Eurosysteem heeft geen formele criteria uitgewerkt ter beoordeling van de beheerstructuur van het GEBG-project. Zolang de EPC zijn mijlpalen op tijd haalt en in 2008 een GEBG voor de Europese burger weet te verwezenlijken, gevolgd door een volledige GEBG-implementatie vóór eind 2010, daarbij rekening houdend met de belangen van de verschillende partijen, zal de beheerstructuur haar effectiviteit bewezen hebben. Goed projectbeheer vereist dat de belangrijkste GEBG-doelstellingen uit het Witboek worden vertaald in concrete deadlines en mijlpalen die vervolgens worden gehaald. Het Eurosysteem heeft vooral de noodzaak benadrukt van een goede beheerstructuur betreffende de ontwikkeling en implementatie van standaarden, hetgeen een nauwe samenwerking vereist tussen banken en een efficiënte coördinatie tussen de verschillende organen die aan standaarden werken. Een efficiënte beheerstructuur houdt tevens in dat men in staat is een coherente en efficiënte strategie voor de implementatie van EPC-besluiten betreffende pan-Europese betalingsinstrumenten, standaarden en voorkeursprocedures vast te stellen.

5.2 Beoordeling van de resultaten

Sinds de vorige zomer heeft de EPC reeds veel bereikt op het gebied van formalisering van de beheerstructuur op pan-Europees niveau. De EPC heeft een Handvest en een nieuwe structuur goedgekeurd (zie Bijlage 4), die in juni 2004 in werking is getreden. Dit is een belangrijke stap voorwaarts.

In zijn nieuwe structuur is de EPC een juridische entiteit onder Belgisch recht geworden, met eigen middelen en personeel. De Plenaire Vergadering van de EPC is het besluitvormende orgaan en het Coördinatie-Comité bepaalt of voorstellen voldoende zijn uitgekristalliseerd om te worden voorgelegd aan de Plenaire Vergadering. Vier specifieke Werkgroepen richten zich op betalingsinstrumenten (Kaarten, Contanten, Automatische Incasso's en Overmakingen). Er zijn ook twee horizontale werkende, ondersteunende werkgroepen (*Legal* (Juridische aangelegenheden) en *Operations Infrastructure and Technology & Standards Support Group* (Steungroep voor Operationele Infrastructuur en Technologie & Standaarden (OITS))) in het leven geroepen. Verder is een *Nomination and Governance Committee* (NGC) (Comité voor benoemingen, beheer en controle) gevormd als adviserend orgaan voor de plenaire vergadering dat toezicht houdt op de structuur en waar nodig veranderingen voorstelt. De EPC streeft tevens een krachtigere rol na bij het vaststellen van standaarden door het leidende orgaan te worden bij de integratie van het ECBS. De details en timing van de integratie van het ECBS in de EPC-structuur zijn nog steeds niet duidelijk. Dit proces is nog gaande. Het Eurosysteem is bezorgd over de betrokkenheid van de belanghebbenden bij het oplossen van het beheerprobleem met betrekking tot standaardisatie. Verder is de EPC momenteel bezig banken uit de nieuwe lidstaten te integreren in zijn organen, teneinde de integratie van deze banken in het GEBG te vergemakkelijken.

Het Eurosysteem verwelkomt deze nieuwe beheerstructuur. Hierdoor wordt een beter zicht op het project verkregen. Vooral het werk betreffende standaarden zou moeten profiteren van een verbeterde en

geaccepteerde structuur. Het Eurosysteem kan op dit moment nog niet beoordelen hoe de nieuwe EPC-structuur zal uitpakken.

Opgemerkt wordt echter dat het stemgewicht van de banken van het eurogebied in de Plenaire Vergadering van de EPC beperkt is tot 59%. Het EPC-Handvest bepaalt dat er een 2/3-meerderheid nodig is om besluiten te nemen. Dit houdt het risico in dat banken uit het eurogebied worden overstemd ondanks het feit dat de kern van het project hoogst relevant is voor het eurogebied, veel meer dan voor andere EU-landen. Thans is voor 12 landen het verwezenlijken van het GEBG uiterlijk eind 2010 het voornaamste doel. In een EPC waar mogelijk 28 landen zijn vertegenwoordigd, is het zeer wel mogelijk dat de wil om resultaten te bereiken in het eurogebied zal afzwakken. Het streven om het IBAN verplicht te maken in het eurogebied zou bijvoorbeeld niet moeten afhangen van een verschil van mening bij één of meerdere banksectoren buiten het eurogebied.

Het Eurosysteem is verder van mening dat de nieuwe EPC-structuur over voldoende middelen moet beschikken om **het GEBG-project professioneel te beheren**, iets dat tot dusver onvoldoende het geval is geweest voor de werkzaamheden op het gebied van standaarden en pan-Europese automatische incasso's. In dit verband dienen de aan het secretariaat toegewezen middelen goed te worden bekeken. De **belangrijkste open vraag**, die onvoldoende wordt toegelicht in het EPC-Handvest, is **hoe de EPC zijn besluiten die alle banken in de EU betreffen, wil implementeren en hoe hij op de naleving ervan wil toezien**. Het EPC-Handvest verwijst slechts in zeer vage bewoordingen naar de nationale banksectoren⁹. Aangezien er nog geen sprake is van een formele koppeling die EPC-besluiten op nationaal niveau verbindend maakt, is de cruciale vraag hoe een dergelijke koppeling tussen de EPC en verschillende nationale bankverenigingen en –sectoren kan worden gemaakt. De EPC zelf onderkent dat het bij het proces betrekken van nationale bankverenigingen een sleutelement vormt.

5.3 De verdere stappen

Op basis van de resultaten van een strategiebijeenkomst van de EPC op 6-8 september 2004 en de Plenaire Vergadering van de EPC op 6 oktober 2004, overweegt de EPC momenteel hoe de systemen, standaarden, regels en conventies te leveren die nodig zijn ter ondersteuning van pan-Europese overmakingen, automatische incasso's en (debet-)kaarten. Wat betreft het toezien op de implementatie van deze systemen en op de daaropvolgende consolidatie van infrastructuren (een GEBG voor infrastructuren vóór eind 2010), legt de EPC de verantwoordelijkheid echter bij de nationale banksectoren. Het Eurosysteem erkent dat voorlopig de belangrijkste bijdrage die van de EPC kan worden verwacht, bestaat uit het vaststellen van pan-Europese betalingsinstrumenten, en dit dient te worden gerealiseerd binnen de komende twee jaar om de Eurosysteem-doelstelling van een GEBG voor de Europese burger vóór eind 2008 mogelijk te maken. De verantwoordelijkheid voor de volgende

⁹ “the national communities shall in particular: promote at local level the realisation of the EPC vision and mission, ... take due care of implementing and monitoring EPC decisions.” (“...de nationale banksectoren dienen in het bijzonder: op lokaal niveau de verwezenlijking van de visie en missie van de EPC te bevorderen, ...en er naar behoren voor te zorgen dat EPC-besluiten worden geïmplementeerd en gecontroleerd.”)

implementatiestap ligt bij de nationale banksectoren in onderlinge afstemming met hun nationale centrale banken. Om deze implementatie op efficiënte en geharmoniseerde wijze te realiseren, zal de rol van de EPC bestaan uit het nauwgezet volgen van de nationale voortgang. Teneinde het beheer door banken van het GEBG-project te verbeteren, **nodigt het Eurosysteem de EPC in dit verband uit:**

- **er voor te zorgen dat de besluiten die primair het eurogebied betreffen, niet kunnen worden genomen door een coalitie van banken buiten het eurogebied en een minderheid van in het eurogebied gevestigde banken;**
- **er voor te zorgen dat het EPC-secretariaat is toegerust met de vereiste middelen voor een professioneel beheer van het project gericht op ontwikkeling van pan-Europese betalingsinstrumenten.** In dit verband zou het Eurosysteem tevens graag zien dat de EPC in zijn kwartaalrapportage aan de ECB betreffende GEBG-indicatoren ook zou gaan rapporteren over mijlpalen voor de werkgroepen;
- **er voor te zorgen dat het ECBS vóór eind 2004 wordt geïntegreerd in de beheerstructuur van de EPC.**

Verder **nodigt het Eurosysteem de nationale banksectoren in het eurogebied uit om:**

- **een overtuigende regeling te treffen voor de implementatie van EPC-besluiten op nationaal niveau (uiterlijk 6 maanden na goedkeuring ervan op EPC-niveau);**
- **gedurende 2005 een nationaal migratieplan aan de EPC voor te leggen voor de geleidelijke overgang naar het GEBG vóór eind 2010.**

6 VERDERE MAATREGELEN DIE ALLE BELANGHEBBENDEN BETREFFEN

De voordelen van gemeenschappelijke pan-Europese betalingen kunnen alleen worden verwerkt als er een kritische massa van belanghebbenden is die deze betalingen gebruikt. Het is daarom van belang gebruikers van betalingsinstrumenten bewust te maken van de voordelen en de toegevoegde waarde die deze diensten kunnen genereren, en aldus een brede vraag te scheppen naar pan-Europese betalingsdiensten.

6.1 Consumenten

Banken zullen moeten bedenken hoe ze hun cliënten wegwijs willen maken in dit belangrijke migratieproject dat zich over een lange periode uitstrekt en de hele banksector betreft. Cliënten zullen moeten worden ingelicht over de veranderingen in de procedures en diensten. De banksector is de aangewezen instantie om dergelijke informatie te verschaffen vanwege zijn nauwe banden met cliënten en grondige inhoudelijke kennis van de aangeboden diensten. Dit proces kan ook worden gezien als een uitgelezen mogelijkheid om cliënten te informeren over de grotere mogelijkheden en het bredere economische en financiële netwerk die de komst van de euro heeft gebracht.

In zijn tweede voortgangsrapport heeft het Eurosysteem gewezen op de voordelen van een door consumentenorganisaties ingestelde waarnemingspost die de door banken bij het betalingsverkeer in rekening gebrachte tarieven en de door hen daarbij gehanteerde tarifieringsstelsels nauwgezet volgt en de resultaten daarvan publiceert. Een waarnemingspost zou de transparantie merkbaar kunnen vergroten en aldus de concurrentie tussen banken kunnen bevorderen. Hoewel de Verordening betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro vereist dat voor nationale en vergelijkbare grensoverschrijdende betalingen dezelfde tarieven in rekening worden gebracht, blijft de noodzaak van een waarnemingspost bestaan. Zoals uit verschillende tariefonderzoeken van de Europese Commissie is gebleken, verschillen de door banken bij het betalingsverkeer in rekening gebrachte tarieven en de door hen daarbij gehanteerde tarifieringsstelsels aanzienlijk van bank tot bank en van lidstaat tot lidstaat. Sinds de Verordening betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro in juli 2003 van kracht werd, hebben de ECB en de nationale centrale banken een aantal klachten van cliënten ontvangen aangaande de tarifieringsstelsels van banken met betrekking tot grensoverschrijdende overmakingen. Uit sommige van deze klachten blijkt dat nog niet alle banken de Verordening juist toepassen. Een waarnemingspost zou het voor cliënten veel gemakkelijker maken bankdiensten te vergelijken. Consumentenorganisaties zijn bij uitstek de aangewezen instellingen om dergelijke waarnemingsposten in te stellen en te beheren. Op nationaal niveau zouden zij relevante gegevens kunnen verzamelen die vervolgens worden ingevoerd in een eurogebied-brede databank, toegankelijk voor het publiek en beheerd volgens een overeengekomen methodologie.

6.2 Bedrijven

Het belang van het betrekken van het bedrijfsleven bij de ontwikkeling en implementatie van het GEBG moet niet worden onderschat. Allerlei soorten ondernemingen maken vaak gebruik van betalingsdiensten en zouden profijt trekken uit een gestandaardiseerder en opener structuur. Door de toegenomen internationale handel en doordat ondernemingen vestigingen in veel verschillende landen hebben, is een efficiënt en soepel werkend systeem voor grensoverschrijdende betalingsdiensten in euro vereist (zie ook Bijlage 2).

In mei 2003 belegde de ECB een vergadering met de EPC en de *Euro Associations of Corporate Treasurers* (EACT)¹⁰. Het doel van de vergadering was een beter inzicht te krijgen in de verwachtingen die financieel beheerders van bedrijven hebben van het GEBG. De belangrijkste boodschap van EACT was dat alle betrokken partijen een gemeenschappelijke standaard en *end-to-end* STV moeten invoeren teneinde de efficiëntie te verhogen en de kosten te reduceren. Aan de huidige situatie, die wordt gekenmerkt door uiteenlopende nationale standaarden en vereisten betreffende betalingsgegevens, dient zo snel mogelijk een einde te worden gemaakt. De EACT wees er tevens op dat de ontwikkeling op dit gebied tot dusver voor een groot deel door de banksector is verwezenlijkt, zonder dat de eindgebruikers van betalings- of bancaire diensten daarbij betrokken waren. Dit zou één verklaring kunnen zijn waarom

¹⁰ De EACT vertegenwoordigt meer dan 3.500 financieel beheerders en financiële professionals in 10 landen van het eurogebied (zie www.eact-group.com).

banken nog niet aan de vraag van de bedrijfscliënten naar een gemeenschappelijk standaard voor het initiëren van elektronische betalingen hebben kunnen voldoen. Deze standaard zou cliënten in staat stellen hun betalingsverkeer gemakkelijker om te schakelen van de ene naar de andere bank. De eerste bijeenkomst tussen het bankwezen en de EACT is het startpunt geweest voor een regelmatige uitwisseling van informatie, die alle partijen ten goede komt.

6.3 Winkeliers

In hun rol als kaartacceptanten spelen winkeliers een belangrijke rol in het realiseren van een efficiënt en veilig GEBG met betrekking tot het accepteren van internationale kaarten en het migreren van al hun elektronische betaalterminals naar EMV.

De lage acceptatiegraad van internationale kaarten op nationaal niveau vormt een obstakel voor een GEBG aangezien dit het kaartgebruik voor de Europese burger beperkt, evenals de concurrentie tussen nationale en internationale kaartmaatschappijen. De diepere oorzaak van dit probleem zijn de relatief hoge uitwisselingsstarieven voor grensoverschrijdende transacties. De verhoging van de internationale kaartacceptatie vormt een cruciale stap bij de vorming van een GEBG en vereist dat het verschil tussen de nationaal en binnen het eurogebied geldende uitwisselingsstarieven wordt opgeheven.

De medewerking van kaartacceptanten bij het migreren van elektronische betaalterminals naar EMV is essentieel omdat fraude zich zal verplaatsen naar kaartacceptanten die niet op EMV zijn overgegaan. Alleen wanneer een kritische massa van de markt migreert naar EMV, zal EMV een significante bijdrage aan fraudebestrijding leveren. Verder dienen kaartacceptanten mee te werken aan de geleidelijke afschaffing van noodoplossingen (d.w.z. gebruik van de magneetstrip en handtekening onder bepaalde omstandigheden) die de positieve effecten van de migratie naar EMV zouden kunnen ondermijnen.

6.4 Overheden

Overheden zijn belangrijke spelers op financieel gebied, aangezien zij enerzijds de toekomstige agenda bepalen en anderzijds door het verrichten van financiële transacties een actieve rol spelen op de markt. Het is daarom van belang hen bij de ontwikkelingen te betrekken en hun commitment verder te versterken.

De implementatie van gemeenschappelijke standaarden door organisaties met grote betalingsstromen is cruciaal bij het bereiken van een kritische massa van gebruikers. Sommige entiteiten onder de overheidsorganen versturen of ontvangen aanzienlijke aantallen betalingstransacties, bijv. de belastingen, de douane, de gezondheidszorg en de sociale-zekerheidsstelsels. Deze entiteiten moeten worden aangemoedigd regelmatig gebruik te maken van gemeenschappelijke standaarden (BIC en IBAN) en daarnaar te vragen, waardoor men steeds meer vertrouwd raakt met deze standaarden. Het zou tevens blijik geven van het belang dat lidstaten aan deze ontwikkeling hechten.

6.5 Wetgever van de gemeenschap

De Europese Commissie werkt thans aan een *New Legal Framework for Payments in the Internal Market* (een nieuw juridisch kader voor betalingen binnen de interne markt – hierna NLF) als stap in de richting van de vorming van een Gemeenschappelijk Betalingsgebied in de EU. Het doel is pan-Europese betalingen net zo gemakkelijk, goedkoop en veilig te maken als nationale betalingen, en de interne markt voor betalingsdiensten verder te verbeteren door een allesomvattend juridisch kader te creëren. Dit wordt beschouwd als zijnde essentieel voor het maximaliseren van de doelmatigheid van de Europese economie, en met name voor de elektronische handel. De wetgeving richt zich op verbetering van de bescherming van consumenten en op verhoging van de efficiëntie en veiligheid van betalingen door het wegnemen van technische en juridische barrières.

Het Eurosysteem verwelkomt de doelstellingen van het initiatief van de Europese Commissie als een belangrijke stap in de richting van verwezenlijking van een gemeenschappelijke markt voor betalingsdiensten binnen de EU.

Het doel van het NLF dient te zijn het bevorderen van de gemeenschappelijke markt voor betalingsdiensten door implementatie van dezelfde wetgeving in alle lidstaten. Het GEBG-project is echter gericht op het eurogebied. De twee projecten zouden elkaar moeten versterken. Het Eurosysteem verleent actief advies betreffende het wetgevingsproject, en zal zijn inspanningen verder primair richten op het verwezenlijken van het GEBG in het eurogebied. Het Eurosysteem zal de belanghebbenden van de andere lidstaten daarbij betrekken en streven naar een soepel verlopende uitbreiding van het GEBG. Op deze wijze zullen de landen die nog niet zijn overgegaan op de euro een duidelijke indicatie krijgen van wat er van hun wordt verwacht zodra zij tot de EMU toetreden.

GEBG-DOELSTELLINGEN VOLGENS HET WITBOEK

UITTREKSEL UIT HET WITBOEK VAN DE EPC BETREFFENDE EEN GEBG

HOOFDSTUK 6

ROUTEKAART 2002 – 2010

Gedurende de afgelopen 5-10 jaar heeft Europa een belangrijke stap voorwaarts gemaakt door in te stemmen met de invoering van een gemeenschappelijke munt – de euro – en door rekeningen, bankbiljetten en munten te converteren naar deze munteenheid. Nu is de tijd gekomen om de volgende fase te starten die er voor moet zorgen dat de economische voordelen van deze omschakeling aan alle partijen ten goede komen: consumenten, het midden- en kleinbedrijf, ondernemingen, detaillisten en banken. In de vorige hoofdstukken werden de belangrijkste aanbevelingen voor het behalen van deze voordelen uiteengezet. Dit hoofdstuk combineert de voorgestelde actiepunten en mijlpalen in een globale routekaart:

- **Uiterlijk 31 december 2002:** *een gesubstantiveerde, gesyndicaliseerde en gedetailleerde routekaart*, te verwezenlijken door: (1) uiterlijk 1 juli 2002 een sterke beheerstructuur en de vijf werkgroepen op te zetten; (2) het herzien en inhoudelijk uitwerken van de keuze voor een pan-Europees ACH (bijv. herzien van de bestaande alternatieven, de bedrijfsmatige beweegredenen, en de operationele vereisten); (3) de voor STV vereiste standaarden, regels, voorkeursprocedures en conventies systematisch te analyseren; (4) een grondig onderzoek naar de specifieke netwerken en de schakeltarieven voor betaalkaarten en het formuleren van alternatieven die een efficiënte afhandeling van transacties in contanten in het eurogebied mogelijk maken (de drie laatstgenoemde activiteiten uiterlijk eind 2002). Deze inspanningen zullen de basis leggen voor een gezamenlijk actieplan gedurende de komende 5-10 jaar.
- **Uiterlijk 1 juli 2003:** *de eerste tastbare resultaten* te bereiken door: (1) het gereed hebben van een operationeel pan-Europees ACH; (2) het vaststellen van een pan-Europees betalingsinstrument voor automatische incasso's (bijv. verduidelijking toegevoegde waarde, vereisten, tijdschema voor migratie); en (3) overeenstemming betreffende basisstandaarden, regels en conventies voor overmakingen en kaarten, en het aanpassen van bestaande standaarden (bijv., IBAN, BIC, MT103+). Deze doelstellingen zijn ambitieus, maar noodzakelijk om de juiste impuls te geven en de inspanningen geloofwaardig te maken voor de andere belanghebbenden.
- **Uiterlijk 31 december 2004:** *intensiveren van de activiteiten* door: (1) 50% van het aantal grensoverschrijdende betalingen af te wikkelen via de pan-Europese ACH-infrastructuur; en (2) overeenstemming te bereiken over de standaarden voor diensten die waarde toevoegen en over

hoe zij geïmplementeerd gaan worden (waaronder stimuleringsmaatregelen en een afsluitdatum). Tegen deze tijd zou de banksector in de versnellingsfase moeten zitten, vooropgesteld dat de wil er is om vooruitgang te boeken.

- **Uiterlijk 1 juli 2005:** *de volgende reeks innovaties*, te beginnen met de eerste transactie met het nieuwe pan-Europese betalingsinstrument voor automatische incasso's. Tegen deze tijd zou de beheerstructuur moeten kunnen laten zien dat deze kan inspelen op de voortdurende veranderingen in de omgeving door nieuwe initiatieven te lanceren.
- **Uiterlijk 31 december 2007:** *bereiken van de nagestreefde niveaus van dienstverlening* voor de pan-Europese infrastructuur, zodat de banken ten volle de voordelen van de migratie kunnen gaan benutten in hun eigen *back-offices*.
- **Uiterlijk 31 december 2010:** *voltooiing van de migratie* van banken en hun cliënten naar het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied, met realisatie van alle economische voordelen en een duidelijke verschuiving van de aandacht van "Migratie naar het GEBG" naar "Het beheren van GEBG op basis van het continuïteitsbeginsel". Hoewel de tijdhorizon wat lang mag lijken, is het eigenlijk nogal ambitieus gezien de veranderingen die noodzakelijk zijn in de wetgeving, in de activiteiten van duizenden banken en het betalingsgedrag van miljoenen cliënten.

Het bereiken van deze mijlpalen zal de nodige inspanningen van banken vereisen, maar ook van alle direct belanghebbenden (bijv. cliënten, ECB, EC, aanbieders van technologie). Het welslagen van dit initiatief hangt daarom af van de bereidheid van de belanghebbenden om het GEBG tot een succes te maken.

Duidelijke besluiten, gericht handelen en concrete mijlpalen zijn de kerningrediënten om het eurogebied tot een echt gemeenschappelijk eurobetalingsgebied te maken. Het volgende hoofdstuk beschrijft de laatste vereiste bouwsteen om dit mogelijk te maken: een sterke beheerstructuur.

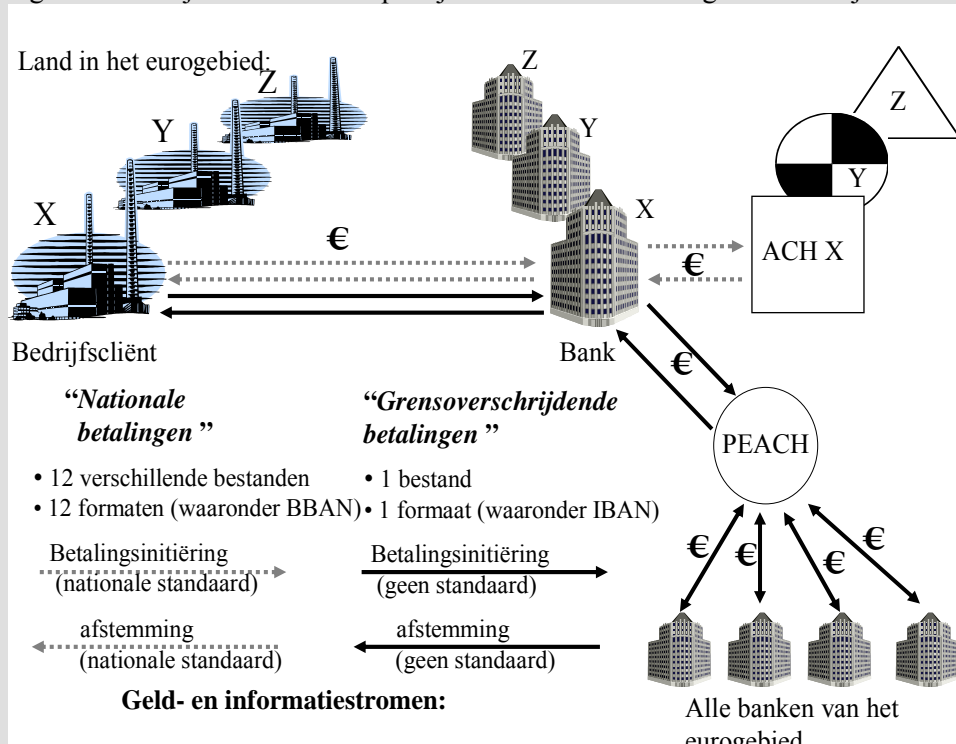
DE SUCCESMOGELIJKHEDEN VAN HET GEBG

Mogelijk GEBG-succesverhaal 1: het voordeel van een GEBG voor een grote bedrijfscliënt

Ons voorbeeld (zie figuur 1) betreft een bedrijfscliënt die betalingen verricht vanuit en naar 12 landen van het eurogebied. In het thuisland X bestaat een goed gedefinieerde standaard voor het initiëren en afstemmen van betalingen, hetgeen een hoge automatiseringsgraad mogelijk maakt. Daarnaast worden de betalingen van de onderneming zeer efficiënt verwerkt middels een nationaal *Automated Clearing House* (interbancair verwerkingsinstituut, ook wel ACH genoemd), dat is gebaseerd op schaalvoordelen voortvloeiend uit miljoenen betalingen per dag. Deze cliënt ondervindt echter problemen bij het bereiken van dezelfde efficiëntiegraad in zijn betalingsverkeer met andere landen van het eurogebied.

In het naburige land Y heeft deze cliënt substantiële aankopen verricht die uitgaande grensoverschrijdende betalingen genereren, alsmede verkopen die inkomende grensoverschrijdende betalingen genereren. Helaas moet met de verkopers in land Y op andere wijze worden omgegaan als met concurrerende verkopers in het thuisland van de onderneming, ondanks het feit dat ze deel uitmaken van hetzelfde muntgebied. Op dezelfde wijze is het minder efficiënt betalingen te ontvangen van cliënten in een ander deel van het muntgebied dan van cliënten die in het thuisland zijn gevestigd. De bank van de cliënt, X, behandelt de betalingen naar land Y als grensoverschrijdende betalingen en vraagt de cliënt een betalingsinitiatie in te dienen in de vorm van een afzonderlijk bestand dat is gebaseerd op de eigen standaarden van de bank. Bovendien bestaat er voor de inkomende betalingen uit land Y geen standaard die automatische afstemming mogelijk maakt, en is extra personeel aangeworven om deze betalingen handmatig te verwerken.

Figuur 1. Bedrijfscliënt die niet profijt trekt van een volledig verwezenlijkt GEBG

Aangezien een pan-Europees ACH (PEACH) is opgericht voor grensoverschrijdende overmakingen, verwachtte deze cliënt een niveau van dienstverlening vergelijkbaar met dat van het nationale ACH (d.w.z. een pan-Europese standaard voor het initiëren en afstemmen van betalingen). De onderneming was daarom onaangenaam verrast toen zij er achter kwam dat, van de onderneming uit gezien, de grensoverschrijdende betalingen nog steeds zo inefficiënt werden verwerkt als voorheen. De cliënt overwoog van bank te wisselen voor een betere oplossing, maar zag daar van af toen duidelijk werd dat dit kostbare systeemveranderingen met zich mee zou brengen (overstap naar een andere standaard voor het initiëren van betalingen).

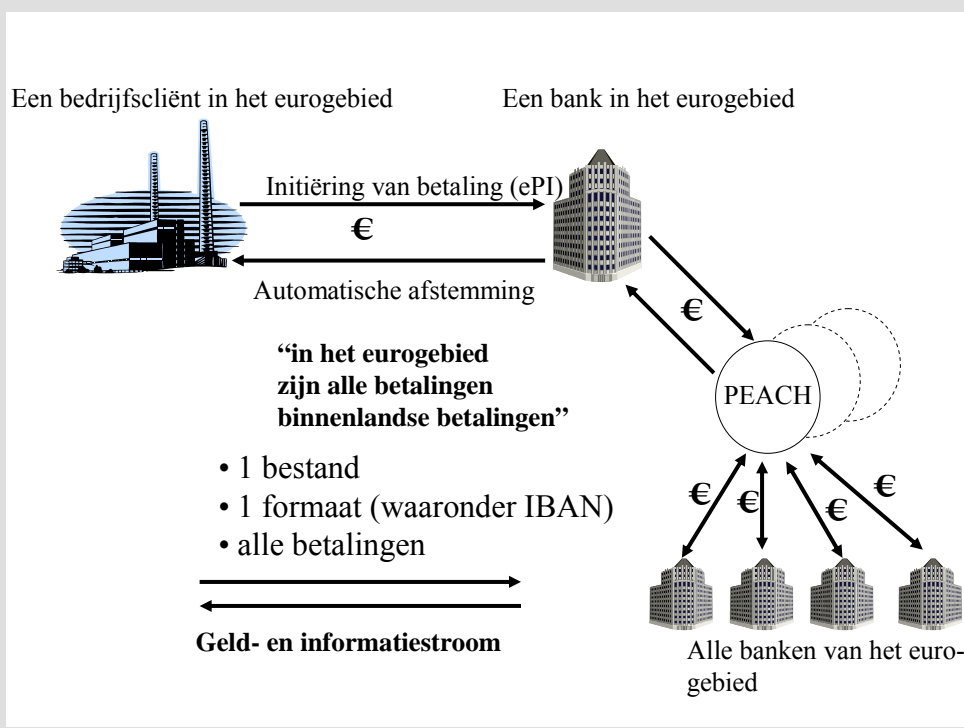
In het tweede naburige land Z heeft de cliënt na de invoering van de euro een bedrijf gekocht. Aanvankelijk was het idee om de kosten te reduceren door de financiële functies van de dochteronderneming en die van het moederconcern te poolen. Dit was echter gemakkelijker gezegd dan gedaan. De nationale betalingen van de dochteronderneming in land Z waren reeds volledig geautomatiseerd en net zo efficiënt als die van het moederbedrijf, maar gebruikte compleet verschillende en onverenigbare nationale standaarden. De onderneming concludeerde derhalve dat de kosten van het aanpassen van de centrale-boekhoudsystemen aan een nieuwe reeks nationale standaarden hoger zouden liggen dan de besparingen die het zou genereren. Bovendien kwam de onderneming te weten dat het PEACH slechts één betalingsinstrument ondersteunt (overmakingen), en dus zou het grote aantal nationale automatische incasso's in land Z toch lokaal verwerkt moeten worden.

Financieel beheerders van ondernemingen dromen er al lang van alle betalingen in 1 bestand en in 1 formaat naar een andere bank te kunnen versturen voor verwerking, ongeacht de bestemming (nationaal of grensoverschrijdend). In ons voorbeeld (zie figuur 2) zou dit betekenen dat een bedrijfscliënt met betalingsverplichtingen in alle 12 landen van het eurogebied niet langer afhankelijk zou zijn van 12 verschillende banken die om 12 verschillende bestanden vragen.

In het GEBG echter zou de dienstverlening aan deze specifieke bedrijfscliënt open staan voor alle banken, ongeacht hun grootte, hetgeen het niveau van de dienstverlening zou verbeteren en voor meer concurrentie zou zorgen. Bovendien zou, als bijkomend voordeel, elke bank in staat zijn in 1 bestand en in 1 formaat gegevens te verschaffen over alle binnenkomende betalingen uit welk van de 12 landen dan ook, hetgeen automatische afstemming mogelijk maakt voor de bedrijfscliënt. Kort gezegd zou het GEBG een enorme impuls betekenen voor *end-to-end straight through*-verwerking voor ondernemingen die in twee of meer landen actief zijn doordat het de automatisering van de cliënt/bank-relatie vergemakkelijkt. Een ander voordeel voor de bedrijfscliënt dat de concurrentie tussen banken zou vergroten, is dat de cliënt gemakkelijk zijn betalingen kan doorsturen voor afwikkeling naar een andere bank in het eurogebied zonder dat het formaat hoeft te worden gewijzigd. In de hiervoor beschreven situatie waren er 12 verschillende nationale infrastructuren en één PEACH (dat alleen grensoverschrijdende transacties voor één betalingsinstrument verwerkte). In een scenario waarin het GEBG volledig wordt verwezenlijkt, zullen er minder pan-Europese infrastructuren zijn. In dit voorbeeld (voorbeeld 3) is sprake van concurrerende PEACHes, die werken op basis van dezelfde standaarden en voorkeursprocedures, die alle soorten betalingen kunnen verwerken voor alle landen van het eurogebied.

Vanuit het oogpunt van verwerking, weerspiegelt Figuur 1 de huidige situatie waarin nationale betalingen worden verwerkt met schaalvoordelen (miljoenen betalingen) in nationale ACH's, terwijl grensoverschrijdende betalingen worden verwerkt in een PEACH met slechts een beperkt aantal transacties (duizenden betalingen). In Figuur 2 echter, kunnen grensoverschrijdende betalingen eveneens profiteren van schaalvoordelen, die zelfs groter zijn als voorheen, aangezien het betalingsvolume van 12 nationale infrastructuur is geconcentreerd in een paar overgebleven PEACHes.

Figuur 2. Bedrijfscliënt trekt profijt van een volledig verwezenlijkt GEBG

Mogelijk GEBG-succesverhaal 2: Het voordeel van een GEBG voor een kleine bedrijfscliënt

Dit voorbeeld beschrijft de situatie van een kleine bedrijfscliënt van een bank. Het bedrijf maakt schoenen in land X en heeft zijn producten tot dusver alleen in het binnenland verkocht. Een van de redenen waarom het zijn producten niet in het buitenland verkoopt, betreft het probleem van veilige betalingen. Volgens de oude opzet, gingen kleine nationale schoenenwinkels akkoord met betaling volgens een automatische-incassoprocedure. Op deze manier kon onze schoenenproducent zijn producten verkopen zonder al te veel betalingsrisico te lopen, en zijn cliënten gingen akkoord met een beproefde en goedkope nationale betalingswijze. Cliënten in andere landen beschikten echter niet over hetzelfde betalingsinstrument. Onze schoenenproducent stelde daarom betaling tegen documentair krediet voor (ook wel kredietbrief genoemd, en voornamelijk gebruikt om betalingen uit risicolanden buiten de EU veilig te stellen) als alternatief om risico's te vermijden, maar in de meeste gevallen weigerden potentiële cliënten dit betalingsinstrument omdat het te duur was.

Met een pan-Europees systeem voor automatische incasso's (PEDD) zou deze schoenmaker in staat zijn elke potentiële cliënt in het eurogebied dezelfde betalingscondities te bieden. In dit geval zou het PEDD de schoenenproducent dus in staat stellen het eurogebied als een binnenlands betalingsgebied te behandelen en zijn cliënten een efficiënt en goedkoop betalingsinstrument kunnen bieden, vergelijkbaar met de betalingswijze waaraan nationale cliënten vroeger gewend waren. Voor de schoenenproducent betekende deze substantiële uitbreiding van zijn binnenlandse markt een verhoging van de omzet zonder het extra risico te lopen dat voorheen inherent was aan grensoverschrijdende betalingen.

Mogelijk GEBG-succesverhaal 3: Het voordeel van een GEBG voor de particulier

Dit voorbeeld beschrijft de situatie van een particulier die met zijn familie in land X van het eurogebied woont, maar in land Y van het eurogebied werkt, alwaar hij gedurende de werkweek woont. Om gas, water, elektriciteit en een telefoonaansluiting voor zijn twee woningen te krijgen, is hij verplicht een nationale bankrekening in elk van de betreffende landen te hebben en lokale automatische incasso's te accepteren. Hij merkt dat de afwikkeling van binnenlandse overmakingen doorgaans 1 dag duurt, vergeleken met 3 dagen voor grensoverschrijdende betalingen. Verder ergert hij zich aan het feit dat hij voor elk land een specifieke nationale betaalpas nodig heeft. Deze betaalpassen werken prima in het land waar ze zijn uitgegeven, maar zijn eigenlijk onbruikbaar over de grens aangezien ze niet worden geaccepteerd voor betalingen, en geldopnames zijn zeer kostbaar of zelfs onmogelijk. Vanwege beperkingen in de infrastructuur van het bankwezen heeft de invoering van de eurobankbiljetten en euromunten in 2002 geen verandering in deze situatie gebracht.

De situatie verandert echter op het moment dat de pan-Europese ACH naast een systeem voor overmakingen een pan-Europees systeem voor automatische incasso's lanceert. Deze verandering stelt aanbieders van nutsvoorzieningen in het eurogebied in staat automatische-incassoprocedures op te zetten met welke bank in het eurogebied dan ook, waardoor de noodzaak van een nationale bankrekening komt

te vervallen. Voor onze particulier vergemakkelijkt dit de zaak aanzienlijk, aangezien hij nu maar één bank hoeft te gebruiken voor al zijn betalingstransacties. Eerst besluit hij zijn banken in land X en Y tegen elkaar uit te spelen om te kijken welke de beste prijs-/kwaliteitsverhouding kan bieden. Tot zijn verbazing echter, besluit hij uiteindelijk dat het beste aanbod afkomstig is van een internetbank in een derde land van het eurogebied, Z. Naast een systeem voor automatische incasso's, biedt deze bank tevens twee overmakingsalternatieven, met dezelfde kwaliteit van dienstverlening ongeacht de vestigingsplaats van de begunstigde in het eurogebied.

Voor urgente betalingen echter, kan tegen een hoger tarief gebruik worden gemaakt van een dienst met toegevoegde waarde om verrekening binnen de dag te garanderen. Ten slotte kan hij zijn nationale bankpassen vervangen door een pan-Europese bankpas, die hij zonder problemen in veel winkels en verkoopautomaten in het hele eurogebied kan gebruiken. Bovendien maakt deze pas het hem mogelijk tegen redelijke kosten geld op te nemen bij geldautomaten overal in het eurogebied. Deze ervaring leert hem dat het GEBG een compleet nieuwe dimensie aan de concurrentieverhoudingen heeft toegevoegd, met mogelijkheden waar hij niet van had durven dromen.

SAMENVATTING VAN DE 4DE EPC-RAPPORTAGE AAN DE ECB INZAKE GEBG-INDICATOREN (30/09/2004)

Land	Aantal banken dat deelneemt aan:		Invoering van:		
	Credeuro	ICP	IBAN **	BIC **	PEACH***
AT	235	234	100%	100%	100%
BE	39	37	100%	100%	100%
DK	24	18	100%	100%	100%
DE *	1549	2524	100%	100%	100%
ES	169	166	99%	99%	100%
FI	331	331	100%	100%	100%
FR *	7 ¹¹	591	100%	100%	100%
GR	21	21	100%	100%	100%
IE	5	4	100%	100%	****
IT	98	167	100%	100%	100%
LU	40	40	100%	100%	100%
NL *	103	103	100%	100%	100%
PT	16	16	100%	100%	100%
SV *	17	145	95%	95%	100%
VK	18	13	71%	79%	100%
Totaal	2672	4410			

* In DE, FR, NL en SV hebben alle banken de ICP ingevoerd op nationaal niveau. De genoemde aantallen geven dus het totale aantal kredietinstellingen in 2002 aan op basis van het *Blue Book* van april 2004.

** Percentage van financiële instellingen die automatisch en op permanente basis IBAN- en BIC-gegevens aan hun cliënten beschikbaar stellen via hun rekeningafschriften.

*** Percentage van kredietinstellingen dat te bereiken was via PEACH.

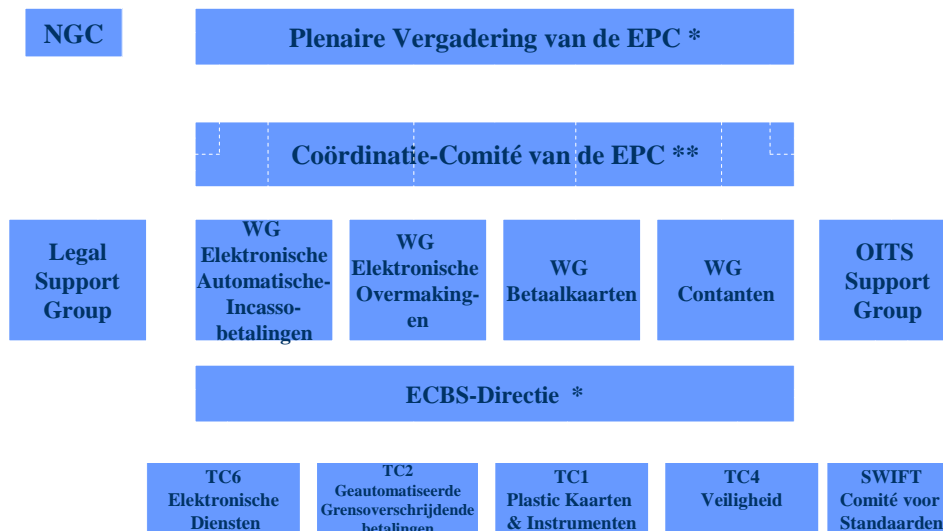
**** Ierland kent momenteel geen banken die direct deelnemen aan STEP2. Sommige Ierse banken nemen echter indirect deel, en er kunnen dus betalingen worden overgemaakt naar rekeningen van

¹¹ Hetgeen ongeveer 70% van het volume aan grensoverschrijdende betalingen vertegenwoordigt.

cliënten van deze banken via STEP2. Dit zal het geval blijven totdat een STEP2-toegangspunt is opgezet.

ORGANIGRAM VAN DE EPC

Voorgestelde basisstructuur van de EPC en aanpassing aan de ECBS- en SWIFT-Standaarden

* Besluitvormend orgaan
 ** Besluitvormend orgaan
 [procedures]

NB 1) Het Coördinatie-Comité van de EPC wordt de Directie van het ECBS

NB 2) De structuur van de *task forces* van de EPC en de werkgroepen van het ECBS wordt aangepast

ZEVEN ALGEMENE AANBEVELINGEN BETREFFENDE STANDAARDEN

Het Eurosysteem heeft de werkzaamheden van het bankwezen op het gebied van standaarden gevolgd en naar aanleiding daarvan een reeks kernaanbevelingen opgesteld. In februari 2004 heeft het Eurosysteem deze aanbevelingen gepresenteerd aan het bankwezen. Sindsdien zijn de aanbevelingen de basis geweest voor nauwere samenwerking en zijn zij aangepast, in samenspraak met het bankwezen.

Aanbeveling 1 (strategische visie): De EPC dient een **strategische visie** te formuleren, en deze regelmatig te herzien, over welke (bedrijfsmatige en technische) standaarden noodzakelijk zijn om de verwezenlijking van het GEBG voor elk betalingsinstrument (overmaking, automatische incasso, kaarten) dichterbij te brengen.

De strategische visie dient te worden gestuurd door de behoeften van de cliënt en in te spelen op de uitdagingen en mogelijkheden die door de integratie van het eurogebied en door de technologische vooruitgang worden geboden. De visie dient:

- te worden geformuleerd op het hoogste strategische niveau (d.w.z. op het niveau van de raad van bestuur);
- te worden vergezeld van een gedetailleerd, allesomvattend actieplan (korte, middellange en lange termijn) dat moet worden ontwikkeld en geconsolideerd door de verschillende betrokken partijen overeenkomstig hun mandaten;
- er voor te zorgen dat het GEBG het bankwezen de mogelijkheid geeft veilige, efficiënte en volledig geautomatiseerde betalingsdiensten vast te stellen en te implementeren, die gebruik maken van de best beschikbare technologie.

Aanbeveling 2 (bedrijfsmodel): Werkzaamheden gericht op standaardisatie dienen voort te komen uit een goede beoordeling van de zakelijke behoeften en uit een **bedrijfsmodel** dat op Europa-brede schaal in pan-Europese betalingssystemen kan worden toegepast. In het bijzonder dient deze procedure er zoveel als mogelijk voor te zorgen dat nationale organen goed ingelicht zijn en dat rekening wordt gehouden met zowel de nationale belangen als de belangen van alle kredietinstellingen.

Het bedrijfsmodel (de bedrijfsmodellen) dienen voor alle GEBG-diensten te worden ontwikkeld, met inbegrip van *end-to-end core data sets* voor betalingsdiensten.

Aanbeveling 3 (procedures): Voor het proces van standaardisatie dienen **duidelijke en efficiënte procedures** te worden vastgesteld. Dit betekent onder meer het overdragen van operationele vereisten voor pan-Europese betalingssystemen voor het vervolgens vaststellen en ontwikkelen van ondersteunende standaarden.

Speciale aandacht dient te worden besteed aan het ondersteunen, vergemakkelijken en bevorderen van invoering en implementatie van pan-Europese standaarden.

De procedure dient te worden gestroomlijnd teneinde er voor te zorgen dat consultatie en beoordeling efficiënt en tijdig geschieden.

Aanbeveling 4 (taken): De taken en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen dienen te worden verduidelijkt, waaronder die van a) Europese bancaire organen voor standaarden, b) overige standaardisatieorganen, en c) overige belanghebbenden.

- De algehele organisatie (modus operandi) van de met standaardisatie belaste organen dient te worden gestroomlijnd teneinde efficiënte vaststelling en invoering van standaarden te waarborgen;
- Waar van toepassing, dient een *Memorandum of Understanding* (MoU) te worden getekend tussen de betrokken organen (bijv. EPC, ECBS, SWIFT, etc.) waarin de onderlinge verdeling van bevoegdheden en taken wordt geregeld;
- de EPC dient een krachtigere rol te spelen op het gebied van standaardisatie door zich op te werpen tot leidend orgaan die de werkzaamheden van het ECBS ten behoeve van het GEBG en de formele integratie van het ECBS in de EPC-structuur stuurt. Overeenstemming dient te worden bereikt over een model voor naadloze, geïntegreerde samenwerking tussen de EPC en het ECBS. Dit model dient zo snel mogelijk te worden toegepast en uiterlijk eind 2004 operationeel te zijn.

Aanbeveling 5 (betere samenwerking): Met name met het oog op het integreren van het voor het GEBG benodigde standaardisatiewerk in een breder internationaal kader, nodigt het Eurosysteem de EPC tevens uit voorstellen in te dienen teneinde:

1. De samenwerking te verbeteren met:
 - SWIFT en de *European Standards Organisations* (Europese organisaties voor standaardisatie, ESO's), met als doel te zorgen voor de juiste mate van coördinatie voor het vaststellen van relevante standaarden;
 - de Europese autoriteiten met als doel het ondersteunen van de implementatie van GEBG-standaarden. (De voorstellen dienen erop gericht te zijn belangrijke vertegenwoordigende organen en partijen binnen het bankwezen, zoals de EPC, ECSA's en EBA, bij het proces te betrekken, zodat voldoende ondersteuning kan worden gegarandeerd).
2. de wereldwijde toepassing van Europese standaarden te ondersteunen via belangrijke internationale standaardisatieorganisaties (bijv. ISO en SWIFT);
3. Heroverweging van de rol van de nationale en Europese bankenverenigingen om er voor te zorgen dat hun rollen niet conflicteren en dat het Europese bankwezen efficiënt wordt vertegenwoordigd, vooral met betrekking tot de standaardisatiewerkzaamheden. Verder verdient het aanbeveling dat wanneer op Europees niveau een gemeenschappelijk besluit wordt genomen (bijv. vaststelling van

een pan-Europese standaard, etc.), de nationale bankenverenigingen het voortouw zullen nemen bij de nationale implementatie door het verspreiden van informatie aan de in het betreffende land deelnemende banken.

Aanbeveling 6 (veiligheid): De EPC dient een door heel Europa geboden minimum niveau van **veiligheid** vast te stellen, en een duidelijke boodschap naar de gebruikers uit te laten gaan dat veiligheidsaspecten een belangrijk aandachtspunt zijn. Meer in het bijzonder wordt het bankwezen gevraagd:

1. om in samenwerking met het Eurosysteem de mogelijkheid te overwegen een *Product Certification Program* (productcertificatieprogramma) op te zetten om veiligheidsproblemen aan te pakken. Dit programma zou op basis van een aantal nader vast te stellen veiligheidscriteria kunnen leiden tot certificering van producten die worden gebruikt bij het aanbieden van betalingsdiensten (en zou tevens kunnen worden uitgebreid naar andere belangrijke financiële applicaties);
2. mogelijke activiteiten en initiatieven gericht op het toezien op de veiligheid van betalingsdiensten en op het bestrijden van fraude (bijv. elektronische identificatie/authenticiteitsbepaling van bankcliënten, etc.) verder uit te werken.

Aanbeveling 7 (communicatie): Implementatie van standaarden dient te worden vergezeld van een coherente **communicatiestrategie** waarbij alle belanghebbende partijen, met inbegrip van de eindgebruikers, zijn betrokken.

SAMENVATTING VAN BELANGRIJKE EPC-BESLUITEN

EPC-besluiten

Besluiten betreffende een pan-Europees systeem voor automatische incasso's (PEDD), 17 juni 2004

Rekening houdend met het feit dat cliënten verwachten te kunnen beschikken over een beperkte reeks gemakkelijke, goedkope, betrouwbare en voorspelbare pan-Europese betalingsinstrumenten om in hun belangrijkste betalingsbehoeften te voorzien, en het feit dat automatische incasso's beantwoorden aan een daadwerkelijke behoefte van verwerking van periodieke en niet-periodieke betalingen, heeft de EPC zijn goedkeuring verleend aan het opzetten van een nieuw elektronisch PEDD dat voor transacties binnen de EU kan worden gebruikt (d.w.z. zowel grensoverschrijdend als nationaal), overwegende dat:

- (1) een nieuw betalingsinstrument gedurende een overgangsfase kan bestaan naast onveranderde nationale systemen, en dat dit de snelste manier is om met de implementatie van PEDD te beginnen;
- (2) het nieuwe betalingsinstrument zowel grensoverschrijdende als nationale automatische-incassotransacties verwerkt, toekomstgericht is en veilig is voor transacties binnen de EU, en er daarom geleidelijk toe zou moeten leiden dat partijen het gebruiken voor nationale transacties en de basis zal leggen voor een gefundeerde *business case*.

De EPC heeft het pan-Europese systeem voor automatische incasso's (PEDD) als volgt gedefinieerd:

“The instrument governed by the rules of the PEDD scheme for making payments in euro throughout the SEPA from bank accounts allowed to support Direct Debits.

Transactions for the collection of money from a debtor's bank account are initiated by a creditor via its bank (creditor's bank) as agreed between debtor and creditor and based on an authorisation given to the creditor by the debtor to have its bank account debited (mandate)”.

(Het aan de regels van PEDD onderhevige instrument voor het verrichten van betalingen in euro in het GEBG vanaf bankrekeningen die automatische incasso's mogen verwerken.

Transacties gericht op het afschrijven van geld van een bankrekening van een debiteur worden geïnitieerd door een crediteur via zijn/haar bank (crediteurbank), zoals overeengekomen tussen de debiteur en crediteur en gebaseerd op een door de debiteur aan de crediteur gegeven autorisatie dat geld mag worden afgeschreven van zijn/haar bankrekening (machtiging).)

Namens het Europese bankwezen, legt de EPC verantwoording af voor het systeem en is verantwoordelijk voor het beheer van de systeemregels. Om de goede werking van het systeem en het vertrouwen van de consument in het PEDD te waarborgen, zijn de banken verantwoordelijk voor de belangrijkste processen, bijv. het opzetten van het PEDD en de verwerking van transacties. Er zullen consumentenbeschermingsregels worden vastgesteld overeenkomstig de voorkeursprocedures binnen de bedrijfstak, waaronder een geschil- en vergoedingsprocedure gebaseerd op *Alternative Dispute Resolution* (alternatieve geschillenbeslechting).

De banken van de crediteur dienen in staat te zijn de banken van de debiteur te bereiken, en de banken van de debiteur moeten PEDD's accepteren zodat een crediteur die automatische incasso's mag uitgeven in staat is een debiteur te bereiken die bereid is binnen het GEBG via een PEDD te betalen. Debiteuren kunnen automatische-incassoafschrijvingen van hun rekening weigeren.

Het PEDD zou geleidelijk in alle marktsectoren te gebruiken moeten zijn. Om het PEDD levensvatbaar te maken en de banken te ondersteunen bij hun investeringen, dient het door overheidsinstanties en de openbare nutsbedrijven te worden ingevoerd. De migratie van de betalingsstromen zal door de markt worden bepaald. De interbancaire gegevens- en betalingsstromen zullen aan regels van het PEDD voldoen. De migratie van nationale systemen voor automatische incasso's naar het PEDD zal plaatsvinden volgens zich stap voor stap ontwikkelende migratiepaden die op nationaal niveau worden vastgesteld door banken en hun cliënten.

Wat betreft de ontwikkeling en de implementatie van het PEDD, is het leidend beginsel te beginnen met een basissysteem dat verder wordt ontwikkeld om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de verschillende marktbehoeften.

Wat betreft de wijze waarop periodieke en eenmalige automatische-incassotransacties worden verwerkt, dient sprake te zijn van één enkel systeem. Nadat in juni 2004 overeenstemming is bereikt over het model, zal het tijdschema zijn opgebouwd uit twee fases:

- een eerste fase om het systeem te voltooien en uiterlijk juni 2005 een projectplan op hoog niveau op te stellen;
- een tweede fase gericht op ontwikkeling en implementatie, die zal zijn onderworpen aan de inwerkingtreding van een robuust juridisch kader en het elimineren van alle juridische obstakels voor de volledige implementatie van het PEDD. Deze tweede fase zal starten met een test die uiterlijk eind 2006 moet resulteren in de verwerking van de eerste transacties. Na succesvolle afronding van de testfase, zal een begin kunnen worden gemaakt met de implementatie en ontwikkeling van het systeem.

PEACH impact paper in februari 2004 door de EPC goedgekeurd

Bij de beoordeling van de verschillende voorhanden ontwerpmodellen voor verwerking van retailbetalingen, heeft het Europese bankwezen gekozen voor het opzetten van een pan-Europees interbancair verwerkingsinstituut (Pan-European Automated Clearing House ("PEACH")) waarmee in de behoeften van in de Europese Unie opererende banken wordt voorzien en die mogelijk enkele van de binnenlandse ACH's zal vervangen.

Het PEACH-model zoals vastgesteld door de EPC werd geselecteerd op basis van zes sleutelcriteria:

- *snelheid en betrouwbaarheid van de verwerking van betalingen*: een gecentraliseerd model biedt soortgelijke betalingsprocessen binnen en tussen landen, waarbij verschillen tussen de aangeboden dienstverlening worden opgeheven, waardoor een strakke en efficiënte verwerking van betalingen

mogelijk wordt. Een dergelijk model zou tevens geschikter zijn voor toekomstige aanpassingen aan de systemen (sneller gereed, flexibeler);

- *doelmatiger gebruik van liquiditeiten*: een gecentraliseerd model stelt financiële instellingen in staat het aanwenden van hun liquiditeiten te optimaliseren;
- *hoogte van de operationele kosten*: een gecentraliseerd model maakt het mogelijk tegen de laagste kosten en met de grootste schaalvoordelen te opereren;
- *investeringsniveau en gemak van implementatie*: het PEACH-model is naar verwachting het goedkoopst, gezien de geringe complexiteit, en kan binnen een kort tijdsbestek worden geïmplementeerd;
- *integratiemogelijkheden*: het PEACH-model leent zich het best voor stapsgewijze integratie van bestaande binnenlandse systemen in een gemeenschappelijke, toekomstgerichte structuur, terwijl grote investeringen die reeds in nationale ACH's zijn gedaan, worden behouden;
- *mate van openheid*: een deugdelijk beheersysteem garandeert open en eerlijke toegang tot alle financiële instellingen in de EU.

Terwijl op de korte termijn STEP2 en een veelvoud aan nationale ACH's naast elkaar zullen bestaan, voorziet de lange-termijn PEACH-visie een pan-Europees verwerkingsinstituut dat zowel de traditionele lokale betalingen als de betalingen binnen de EU verwerkt. Voorgesteld is daarom een soepele migratie van de huidige meervoudige systemen naar deze nieuwe infrastructuur te bewerkstelligen. Naarmate deze migratie vordert, zal het organisatorische onderscheid tussen 'lokale' en 'intra-EU'-betalingen, evenals het technische onderscheid daartussen, verdwijnen.

PEACH richt zich op retailbetalingen in euro, die zowel i) grensoverschrijdende betalingen binnen de EU (intra-EU-betalingen) als ii) binnenlandse betalingen binnen EU-landen (lokale betalingen) omvatten.

Het is van cruciaal belang dat een kritische massa van door het PEACH verwerkte betalingsinstructies wordt bereikt, waaronder lokale volumes, teneinde de lage kosten per verwerkte transactie bij grote nationale ACH's te evenaren. In beschouwing dient te worden genomen dat het overgrote deel van de kosten van het verwerken van intra-EU-betalingen voor rekening komt van financiële instellingen (automatisering van opdrachten/afschrijvingen van cliënten, automatisering van de *back-office*). Door het nemen van verschillende maatregelen kunnen de kosten van de *back-office* aanzienlijk worden verminderd.

De kernvereisten voor het PEACH werden als volgt uiteengezet. Het PEACH is een pan-Europees kader. Aanbieders van betalingsdiensten die volgens het PEACH werken, dienen:

- eerlijke en open toegang te bieden tot financiële instellingen in de EU (of het aangegeven geografische gebied);
- "land-neutraal" te zijn, wat moet worden begrepen als handelend vanuit Europees perspectief, d.w.z. voldoen aan de marktusances die op Europees niveau gelden;
- betalingsinstructies kunnen leveren aan banken waar dan ook in de EU (of het aangegeven geografische gebied);
- de interne kosten van banken die verband houden met het verwerken van cliëntbetalingen helpen minimaliseren;
- in hoge mate geautomatiseerd, gebruikersvriendelijk en op breed geaccepteerde branchestandaarden gebaseerd te zijn;
- hun product/dienst op een wijze te ontwerpen die geleidelijke integratie van het lokale betalingsverkeer toelaat;
- klaar te zijn voor de verwerking van pan-Europese betalingsinstrumenten zoals vastgesteld door de EPC, d.w.z. in een eerste stadium CREDEURO en pan-Europese automatische incasso's, en de nodige stappen te ondernemen om te handelen overeenkomstig de relevante EPC-Besluiten die naar deze instrumenten verwijzen;
- te handelen als procesbewaker om te zorgen voor volledige automatisering van interbancaire betalingsinstructies, -verwerking en -verrekening;
- te kunnen verrekenen in bestaande pan-Europese verrekeningssystemen.

Besluit over het PEACH van 28 januari 2003

Tijdens zijn Plenaire Vergadering op 28 januari 2003 heeft de EPC een nieuw model voor de afwikkeling van retailbetalingen in euro voorgesteld teneinde de huidige kosten en complexiteit van intra-EU-overmakingen te verminderen en stapsgewijs een binnenlandse markt voor Europa te creëren. Dit model, het pan-Europees interbancair verwerkingsinstituut (Pan-European Automated Clearing House, afgekort als PEACH), heeft steun gevonden binnen het bankwezen als het voorkeursmodel voor overmakingen en automatische incasso's conform de aanbevelingen in het Witboek "Euroland – Our Single Payment Area" (Euroland, Ons Gemeenschappelijke Betalingsgebied).

De EPC definieert het PEACH als volgt: "een operationeel platform voor het aanbieden van retailbetalingsinstrumenten in euro en het verlenen van aanverwante basisdiensten, bestaande uit beheersregels en betalingsusances en gesteund door het (de) benodigde technische platform(s)."

De EPC constateert dat onder de beschikbare alternatieven en initiatieven, het STEP2-project van de EBA het meest waarschijnlijk vóór eind juli 2003 tegemoet komt aan de operationele vereisten van het bankwezen met betrekking tot overmakingen die vallen onder Verordening (EG) nr. 2560/2001. De EPC adviseert het bankwezen en de afzonderlijke banken hun inspanningen te concentreren op de implementatie van STEP2, snelle verbindingen en een zo groot mogelijk gebruik door financiële instellingen, zowel aan de kant van de verzender als die van de ontvanger.

De EPC onderschrijft het principe dat er concurrentie moet zijn tussen banken en mogelijk ook tussen dienstverleners. Banken zouden moeten samenwerken om tot de beste infrastructuur en de beste toegang tot de infrastructuur te komen. Erkend wordt dat het van belang is te differentiëren tussen aangelegenheden betreffende infrastructuur en mededinging. Het PEACH vormt één entiteit, één infrastructuur maar niet noodzakelijkerwijs één enkel systeem (daarom zou op de langere termijn sprake kunnen zijn van meerdere dienstverleners).

Besluit betreffende *Receiver Capability* van 4 juni 2003

Tijdens de 4de plenaire vergadering van de EPC werden de volgende beginselen met betrekking tot *receiver capability* (het bereik in termen van het aantal banken dat een betaling via het PEACH kan ontvangen) aangenomen:

De EPC verklaart dat de collectieve verantwoordelijkheid van het Europese bankwezen inhoudt dat elke nationale banksector er voor zorg draagt dat al zijn leden bereikbaar zijn via het PEACH, zodat sprake is van een *level playing field* binnen het GEBG.

- Elke nationale banksector in de EU dient er voor te zorgen dat alle financiële instellingen in de sector bereikbaar zijn via het PEACH;
- alle financiële instellingen in een nationale banksector kunnen direct of indirect deelnemen aan het PEACH;

- een directe deelnemer kan als toegangspunt fungeren voor het doorsturen van overmakingen naar instellingen die niet deelnemen;
- de nationale banksectoren dienen er voor te zorgen dat de toegangspunt-regelingen geen inbreuk maken op nationale mededingingswetgeving;
- elke nationale banksector zal voorkeursprocedures opstellen om binnenkomende intra-EU-overmakingen op basis van STV te blijven verwerken, hetgeen noodzakelijk is voor het behouden van de lage kosten/lage tarievenstructuur van de verwerkte betalingen;
- de kosten van *receiver capability* zullen worden gedragen door de ontvangende banksector; het staat elke banksector vrij zijn eigen regels en procedures voor het verdelen van kosten vast te stellen.

De EPC zegt toe via de ESCA's en de nationale bankenverenigingen alle noodzakelijke maatregelen te nemen om er voor te zorgen dat uiterlijk 31 december 2003 *receiver capability* voorhanden is voor overmakingen.

Besluit betreffende de leidende beginselen voor de beheerstructuur voor het PEACH van 17 september 2003

Op aanbeveling van de *Infrastructure Working Group* (Werkgroep Infrastructuur) heeft de EPC ingestemd met een reeks beheercriteria die als richtsnoer kunnen dienen bij het bepalen van de best mogelijke beheerstructuur ten aanzien van de PEACH-exploitant(en) binnen het PEACH-kader. De geselecteerde criteria vervolledigen de regelgevingsbeginselen afgekondigd door de toezichthouders op betalingssystemen: de 10 kernbeginselen afgekondigd door het *Committee on Payments and Settlement Systems* (Comité voor Betalings- en Verrekeningssystemen) van de BIB die onderdeel zijn van de toezichtsbeginselen van het Eurosysteem.

De EPC bevestigt zijn goedkeuring van de leidende beginselen van beheer en controle zoals vastgesteld door de Werkgroep in het herziene deel *Formulation of best practice for governance of PEACH operators* van zijn aanvankelijke *Findings and Recommendations Report* van 9 januari 2003. De EPC beschrijft hiermee de kernvereisten van het bankwezen ten aanzien van de minimumcriteria voor beheer waaraan iedere PEACH-exploitant dient te voldoen.

Deze beheercriteria luiden als volgt:

- *profit*-model – de voorkeur wordt gegeven aan een *not-for-profit*-model;
- lidmaatschap – de deelnemers bestaan uitsluitend uit individuele financiële instellingen;
- eigenaarschap – het eigenaarschap en de controle dienen in handen te zijn van financiële instellingen. Er dient sprake te zijn van eerlijke en open toegang tot het systeemeigenaarschap. De eigenaarschapsbeginselen dienen aanvaardbaar te zijn voor mededingings- en regelgevende autoriteiten;
- controle – de belangen van alle financiële instellingen, van klein tot groot, dienen te zijn vertegenwoordigd;

- beheerstructuur en vertegenwoordiging – elke bank of groep van banken dient de mogelijkheid te hebben deel te nemen aan de beheerstructuur en naar behoren te worden vertegenwoordigd. PEACH dient land-neutraal te zijn. Het PEACH dient te worden gekenmerkt door transparantie, en de verantwoordelijkheden en verplichtingen van elke categorie van deelnemende financiële instellingen, of het nu eigenaren of gebruikers zijn, dienen duidelijk vast te liggen;
- besluitvormingsproces - PEACH-exploitanten dienen te zorgen voor een effectief, werkbaar, duidelijk en ondubbelzinnig besluitvormingsproces. Er dient een mechanisme te zijn voor het nemen en ten uitvoer brengen van besluiten, en er voor te zorgen dat de deelnemers de regels wensen toe te passen. Beheerafspraken moeten er voor zorgen dat eigenaren en gebruikers voldoende zijn vertegenwoordigd in het besluitvormend orgaan (de besluitvormende organen);
- toegangscriteria – het beginsel van eerlijke en open toegang dient te worden gegarandeerd. Objectieve en transparante toegangscriteria moeten worden vastgesteld;
- tarifieringsmodel – de tarifiering dient eerlijk, transparant en niet-discriminerend te zijn. Verder dient de tarifiering de mededingingsregels te respecteren, de toegang niet te belemmeren en de PEACH-exploitant(en) te helpen economisch rendabel te blijven;
- risicodragendheid, audit en toezicht, juridische vorm en operationele regels - de PEACH-exploitant(en) dienen te zijn blootgesteld aan een acceptabel risiconiveau, en dienen de passende juridische vorm en auditfuncties te hebben om aan zijn/hun doelstellingen te kunnen voldoen. Als algemeen beginsel dient het PEACH infrastructuurdiensten aan te bieden ter facilitering van het betalingsverkeer, en niet te willen concurreren met financiële instellingen en gebruikers van het systeem;
- geschillenbeslechting; er dient een mechanisme voor geschillenbeslechting te worden geïmplementeerd.

De EPC heeft besloten dat op basis van de hierboven uiteengezette leidende beheerbeginselen, een PEACH-exploitant een openbare zelfbeoordeling zou moeten kunnen verrichten op basis van een door de EPC ter beschikking gestelde checklist. De EPC zou in de toekomst kunnen besluiten dat aanvullende maatregelen nodig zijn om te zorgen dat bovengenoemde beheerbeginselen worden nageleefd.

Besluit betreffende kaarten van 7 maart 2003

Op 7 maart heeft de EPC de volgende door de *Cards Working Group* (Werkgroep Kaarten) geformuleerde en unaniem overeengekomen Aanbevelingen goedgekeurd:

Aanbeveling 1:

Het bankwezen dient de inspanningen te intensiveren gericht op het voorkomen en bestrijden van fraude door middel van actieve samenwerking met banken, kaartmaatschappijen, detaillisten, het Eurosysteem, de Europese Commissie, rechtshandhavende instanties, overheden, en andere belanghebbenden. Er zullen minimumnormen voor de veiligheid (waaronder de EMV-chip) en een gemeenschappelijke fraudebestrijdingsaanpak worden vastgesteld, en de tenuitvoerlegging zal worden gemonitord.

Aanbeveling 2:

De binnenlandse en internationale kaartmaatschappijen dienen aan andere deelnemende banken openheid van zaken te geven over hun systeemtarieven overeenkomstig de GEBG-doelstellingen, teneinde te differentiëren tussen de verschillende geleverde functies en de bedrijfsplanning van de banken te vergemakkelijken.

Aanbeveling 3:

De binnenlandse en internationale kaartmaatschappijen dienen te worden aangemoedigd om lopende aanpassingen aan hun regels en conventies snel te voltooien, teneinde banken of groepen van banken in staat te stellen in het hele GEBG te opereren.

Aanbeveling 4:

Ofschoon banken opnieuw hun voorkeur benadrukken voor zelfregulering zoals in de visie tot uitdrukking komt, erkennen zij het belang van samenwerking met wetgevers en regelgevende instanties (waaronder het Eurosysteem en de Europese Commissie) ter bepaling en waar nodig verwijdering van wettelijke en/of juridische obstakels en discrepanties die de tenuitvoerlegging van de visie voor kaartbetalingen in het GEBG belemmeren.

Aanbeveling 5:

De banken dienen er gezamenlijk voor te zorgen dat, met effectieve input van de banken zelf, zij hogere niveaus van technische standaardisatie bereiken die de bedrijfsdoelstellingen van de banken, zoals gedefinieerd in de uiteengezette visie, ten volle ondersteunen.

Aanbeveling 6:

Teneinde de overeengekomen visie te implementeren, dienen banken er voor te zorgen dat zij hun verantwoordelijkheden als belanghebbenden in binnenlandse en internationale kaartmaatschappijen te allen tijde ten volle uitoefenen.

Aanbeveling 7:

Om de implementatie van deze visie van het bankwezen effectief te ondersteunen, dienen het bankwezen en het Eurosysteem gezamenlijk een geaggregeerd algemeen proces voor het verzamelen en verspreiden van statistische gegevens vast te stellen dat een actueel beeld geeft van de marktontwikkelingen binnen het GEBG. Dit zal worden geïmplementeerd door de ECB (en zal een verbetering betekenen t.o.v. het proces dat thans gebruikt wordt voor de productie van de *Blue Book*-statistieken van de ECB). Er zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van bestaande gegevensbronnen, en worden gestreefd naar zo weinig mogelijk nieuwe structuren en zo laag mogelijke kosten, en de kaartmaatschappijen zullen erbij worden betrokken. Het proces van het verzamelen en verspreiden van statistische gegevens dient op zodanige wijze te worden geïmplementeerd en beheerd dat gegevensbeschermingsregels en bedrijfsgeheimbeginselen ten volle worden gerespecteerd.

Aanbeveling 8:

Het bankwezen dient de Werkgroep Kaarten aan te wijzen als het orgaan, onder toezicht van de Europese Betalingsraad (in coördinatie met de geëigende bankorganen en –systemen), met de specifieke opdracht om periodiek, maar op zijn minst één keer per jaar, aan de EPC te rapporteren over de status van de bovengenoemde Aanbevelingen, met voorstellen voor acties en, waar van toepassing, het organiseren van een discussie over nieuwe ontwikkelingen en het doen van verdere aanbevelingen. De Werkgroep Kaarten van de EPC zal zo vaak als nodig bijeenkomen ter verwezenlijking van deze doelstellingen. Tevens zal de werkgroep zoveel als nodig via bestaande structuren in overleg blijven met de autoriteiten.

Besluit betreffende het voorkomen en bestrijden van fraude met betaalkaarten in Europa van 10 december 2003

Op basis van een aanbeveling van de Werkgroep Kaarten heeft de Plenaire Vergadering van de EPC als volgt geconcludeerd:

1. De Plenaire Vergadering van de EPC heeft formeel zijn steun betuigd voor de door de Werkgroep ingenomen standpunten, te weten:
 - kaartfraude, en in het bijzonder grensoverschrijdende kaartfraude binnen Europa, kost het Europese bankwezen en dus ook zijn cliënten veel geld;
 - de ontwikkeling en hardnekkigheid van kaartfraude beschadigt het imago van het Europese bankwezen en zou de acceptatie door het publiek van elektronische betaalmiddelen kunnen vertragen;
 - het Europese bankwezen heeft via kaartsystemen reeds uitgebreide ervaring met bestrijding van kaartfraude, maar dient desondanks de mogelijkheden voor het uitwisselen van kennis op dit gebied ten volle te benutten;
 - als onderdeel van zijn *Fraud Prevention Action Plan* (actieplan ter bestrijding van fraude) heeft de Europese Commissie een contactgroep opgezet (de *Fraud Prevention Experts Group*) waarin alle belanghebbende partijen zitting hebben, evenals een website speciaal gewijd aan bestrijding van fraude in de EU met informatie over initiatieven en links naar alle relevante organisaties;¹²
 - de niet-uniforme implementatie van Europese regelgeving ter bescherming van gegevens is nog steeds een belangrijke reden tot zorg voor het Europese bankwezen bij de bestrijding van fraude.

Conform het besluit van de EPC van 4 juni 2003 (Doc EPC-0262) dient de migratie naar EMV in heel Europa zo snel mogelijk te worden voltooid, en dient de wijziging van de aansprakelijkheidsvoorwaarden zoals gepland op 1 januari 2005 plaats te vinden.

2. De Plenaire Vergadering van de EPC heeft de Werkgroep Kaarten een mandaat gegeven om:
 - de mogelijkheid en haalbaarheid te bestuderen (vanuit respectievelijk een structureel, een beheer-, en een kosten/baten-perspectief) van het opzetten van een Europese anti-fraude databank, aangeboden op

¹² http://europa.eu.int/comm/internal_market/payments/fraud-counterfeiting_en.htm

een betrouwbare derden website (zoals die van de ECB), waar gegevens van alle kaartmaatschappijen en –exploitanten worden geconsolideerd, en de volgende Plenaire Vergadering van de EPC daarover een aanbeveling te doen;

- zoveel als mogelijk te profiteren van bestaande oplossingen en de recente vooruitgang op het gebied van kaartfraudepreventie (chip/PIN, CV2-controle...) in beschouwing te nemen, de veiligheidsnormen en –procedures die door het Europese bankwezen worden gepropageerd, te consolideren, waarbij de kaartmaatschappijen en de belangrijkste belanghebbenden gezamenlijk worden betrokken;
- het versterken van de betrokkenheid van de EPC bij de *Fraud Prevention Experts Group* van de EG (met aanvankelijk de nadruk op het aanknopen van betrekkingen met contactpersonen op het gebied van rechtshandhaving in de EU) door het opzetten van een “adviesgroep” (o.a. bestaande uit vertegenwoordigers van de Werkgroep Kaarten) die de besprekingen voorbereidt en adviezen geeft betreffende de werkzaamheden van de *Experts Group*, in samenwerking met andere betrokken belanghebbenden;
- een voorstel te doen aan de Europese Commissie dat deze aan de website voor fraudebestrijding een onderdeel toevoegt dat speciaal is gewijd aan het uitwisselen van voorkeursprocedures binnen het Europese bankwezen (beperkt toegankelijk).

Besluit betreffende de kernfuncties van de nationale centrale banken met betrekking tot contanten van 14 oktober 2003

Op aanbeveling van de *Cash Working Group* (Werkgroep Contanten), heeft de plenaire vergadering van de EPC op 10 december 2003 een Besluit goedgekeurd betreffende de bepaling van de kernverantwoordelijkheden van de nationale centrale banken met betrekking tot contanten.

1. De EPC heeft formeel zijn steun gegeven aan de door de Werkgroep Contanten naar voren gebrachte standpunten.
2. De EPC heeft de Werkgroep Contanten gemandateerd een dialoog aan te gaan met de ECB teneinde:
 - a) de kernverantwoordelijkheden van de nationale centrale banken te bepalen op basis van de leidende beginselen en parameters zoals beschreven in de onderstaande aanbevelingen;
 - b) commitment te krijgen van de ECB en de nationale centrale banken om de continuïteit te garanderen van hun verantwoordelijkheden, diensten en operationele voorwaarden wat betreft contanten (belangrijke wijzigingen die een effect hebben op de afschrijvings- en terugverdienperiode gerelateerd aan elke gedane investering, zullen worden weerspiegeld in de tarifieringsvoorstellen van het bankwezen);
 - c) het vaststellen van formele processen door middel waarvan banken op nationaal niveau daadwerkelijk kunnen worden betrokken bij de relevante onderdelen van het

besluitvormingsproces van nationale centrale banken betreffende contanten, met het oogmerk concrete samenwerkingsverbanden te creëren.

De EPC stemde in met de volgende aanbevelingen:

Aanbeveling 1:

In de wetenschap dat contant geld- en kaartstrategieën met elkaar verweven zijn, dienen banken gezamenlijke kaart- en contant-geld-strategieën te ontwikkelen, waaronder de ontwikkeling van strategieën voor het reduceren van kosten die verband houden met contant-geld-producten en -processen, die inspelen op de afname van de contanten die zij verwerken. Om het voorgaande te implementeren zou van iedere markt moeten worden geëist dat een plan wordt ontwikkeld om de verwerking van contanten terug te brengen. Voor de overgebleven contanten streeft het bankwezen naar implementatie van kosteneffectieve oplossingen.

Het Eurosysteem dient lange-termijnbeleid betreffende contanten te formuleren en ten uitvoer te leggen dat enerzijds macro-economische, monetaire en “publiek goed”-doelstellingen in zich verenigt, en anderzijds operationele noodzakelijkheden met elkaar in overeenstemming brengt, vanuit het perspectief van zowel de nationale centrale banken als het bankwezen als zodanig. Een dergelijk beleid dient er altijd rekening te houden dat contanten zijn samengesteld uit bankbiljetten en munten van verschillende denominaties.

Na een breed opgezet consultatieproces zou dit lange-termijnbeleid alle belanghebbenden in de economie moeten omvatten, en waarborging van algehele coherentie met betrekking tot contanten moeten nastreven (bijv. voorkeursprocedures vastleggen voor uitbetalingen door de overheid, vermijden van versturende activiteiten door bijv. de belastingautoriteiten, streven naar complementariteit met anti-witwasdoelstellingen...).

Dit lange-termijnbeleid zal mede bestaan uit meetbare doelstellingen ten aanzien van contant geld in omloop en een maximum aan uitbetalingen via geldautomaten door het bankwezen (mogelijk op basis van aanvankelijke “marges” waarbinnen nationale economieën in de loop der tijd verwacht worden te convergeren).

Aanbeveling 2:

Zowel collectief (vanzelfsprekend volledig conform de mededingingwetgeving) als afzonderlijk zullen banken beleidsmaatregelen en -programma's implementeren die cliënten, zowel detaillisten als consumenten, in staat stellen beter gefundeerde keuzes te maken betreffende de betalingsinstrumenten die zij accepteren en gebruiken. Dergelijke programma's dienen onder meer te bestaan uit, maar niet beperkt te zijn tot, het opleiden van detaillisten en consumenten en het bevorderen van *non-cash*-instrumenten (zoals betaalkaarten, elektronische portemonnees, en betalingen via de mobiele telefoon). Het relevante werk zal worden gecoördineerd met het werk van de Werkgroep Contanten van de EPC.

Aanbeveling 3:

Het bankwezen dient, onder toezicht van de Europese Betalingsraad, de Werkgroep Contanten aan te wijzen als het orgaan met de specifieke opdracht om – in coördinatie met de geëigende nationale bankorganen) - a) toezicht te houden op de implementatie van bovengenoemde aanbevelingen, b) informatie te consolideren betreffende beleid, technologie, ontwikkelingen op juridisch en regelgevend gebied ten aanzien van contanten en de verwerking ervan, c) als katalysator en coördinator voor standaardisatie te fungeren, en d) periodiek aan de EPC te rapporteren, maar op zijn minst één keer per jaar, met voorstellen tot actie. Dit orgaan zorgt er eveneens voor zoveel als nodig in overleg te blijven met de autoriteiten.

Aanbeveling 4:

Teneinde iets te doen aan de structurele kosten, de verwerking zo veilig mogelijk te maken en de kwaliteit te verbeteren, dient het bankwezen gezamenlijk processen, middelen en controlemechanismen te ontwikkelen die een effectieve, Europa-brede standaardisatie van vereisten voor apparatuur mogelijk maken – zowel voor hardware als voor software – die wordt gebruikt ter ondersteuning van contant geld-diensten (bijv. ATM cash-recycling-machines, geldtelmachines...). Waar nodig zullen in overleg met het Eurosysteem standaardisatie- en kwalificatieprocessen worden gestart.

Aanbeveling 5:

De banken zijn ieder afzonderlijk verantwoordelijk voor het mogelijk maken van verbeteringen op bedrijfstakniveau: het "netwerk"-beginsel is ook hier van toepassing. Het bankwezen zal op Europees niveau een reeks voorkeursprocedures vaststellen (daarbij de Europese en nationale mededingingswetgeving ten volle respecterend) die individuele banken kunnen helpen, in samenwerking met andere belanghebbenden, bij het verbeteren van hun dienstverlening met betrekking tot contanten, waardoor zij in staat zullen zijn hun kosten terug te brengen terwijl zij adequate diensten aan hun cliënten kunnen blijven leveren. Vanzelfsprekend blijven individuele banken zelf volledig verantwoordelijk voor het implementeren en tarifieren van contant-geld-diensten aan hun cliënten.

Aanbeveling 6:

Het bankwezen en het Eurosysteem dienen de voor- en nadelen te evalueren van het opzetten van een Europa-brede grootschalige infrastructuur voor verwerking van contanten in het Gemeenschappelijk Eurobetalinggebied, gebaseerd op het in Hoofdstuk 3.3 beschreven ontwerp. De overweging dat het bankwezen thans een zeer aanzienlijk deel van de kosten van contanten op het niveau van de economie voor zijn rekening neemt, vormt een belangrijke dimensie in deze noodzakelijke discussie.

Aanbeveling 7:

Teneinde de implementatie van dit lange-termijnbeleid effectief te ondersteunen en het bankwezen te helpen bij het nemen van tijdige en goede besluiten, dient het Eurosysteem te proberen een gegevensverzamelings- en verspreidingsproces vast te stellen en te implementeren dat (bijna) *real-time* feedback geeft over de ontwikkelingen op de markt. Dergelijke gegevens dienen informatie te bevatten

over vervalsing van de euro. Er dienen afspraken te worden gemaakt betreffende zinvolle aggregaten en frequentie van publicatie.

Aanbeveling 8:

Het Eurosysteem zal zoveel als nodig overeenstemming proberen te bereiken met belanghebbenden betreffende de optimale condities voor de invoering van veranderingen in wet- en regelgeving, ook m.b.t. vervoersaangelegenheden, teneinde er voor te zorgen dat bovenstaande strategie doeltreffend kan worden geïmplementeerd. In dit opzicht dient “harmonisering” het leidende beginsel te zijn, waarbij het subsidiariteitsbeginsel wordt gerespecteerd, maar dat wel het creëren van een daadwerkelijk *level playing field* voor banken mogelijk maakt.

Aanbeveling 9:

Het Eurosysteem zal zijn operationele condities voor contanten (d.w.z. bankbiljetten en munten) harmoniseren. Dit betekent onder andere het herformuleren van de kernverantwoordelijkheden van de nationale centrale banken bij de distributie van contanten (waarbij zij nog steeds de mogelijkheid hebben diensten met toegevoegde waarde te leveren indien zij dat wensen).

Als een van de prioriteiten zal het Eurosysteem, in samenwerking met het bankwezen, obstakels vaststellen en verwijderen die thans het verlenen van grensoverschrijdende contant-geld-diensten in de weg staan.

Besluit betreffende het vergemakkelijken van grensoverschrijdend vervoer van contanten in het eurogebied van 10 december 2003

Op advies van de Werkgroep Contanten heeft de EPC tijdens zijn vergadering op 10 december 2003 de volgende aanbevelingen goedgekeurd:

- harmonisering van nationale wet- en regelgeving kan een langdurig proces blijken. Specifieke licenties en regels dienen te worden vastgesteld voor “grensoverschrijdend vervoer”, vooropgesteld dat zij geen onnodige kosten genereren in vergelijking met de heersende nationale omstandigheden en zoveel als mogelijk in overeenstemming zijn met nationale wet- en regelgeving;
- in het bijzonder dienen geharmoniseerde regels voor de acceptatie en het gebruik van *smart boxes* te worden vastgesteld, en dient samenwerking tussen de sleutelspelers op dit gebied (de Europese Centrale Bank, de producenten en de rechtshandhavende instanties) te worden bevorderd;
- er dient een noodplan (*minimum cash transport service*) te worden ontwikkeld teneinde bij onvoorziene omstandigheden de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen onder passende veiligheidscondities.

Besluit betreffende alternatieve betaalwijzen voor grensoverschrijdende cheques van 10 december 2003

Op advies van de *Cheque Task Force* (Werkgroep Cheques) heeft de EPC de volgende aanbevelingen goedgekeurd:

- banken dienen begunstigden aan te moedigen alternatieve betalingswijzen te accepteren voor grensoverschrijdende cheques, gebaseerd op een adequaat verkoopbeleid waaruit de werkelijke toegevoegde waarde voor de cliënt duidelijk wordt;
- banken dienen verder bestaande of toekomstige alternatieve betalingsinstrumenten aan te prijzen, in overeenstemming met het belang dat de cliënt heeft bij grensoverschrijdende betalingen;
- het bankwezen dient een actief beleid te voeren gericht op het verwijderen van op nationaal niveau bestaande obstakels. Het bankwezen moet tevens het ontstaan van mogelijke toekomstige obstakels trachten te voorkomen.

LIJST VAN AFKORTINGEN

ACH	Automated Clearing House (interbancair verwerkingsinstituut)
ATM	Automated Teller Machine (geldautomaat)
BBAN	Basic Bank Account Number (IBAN (basisbankrekeningnummer, bestaande uit landcode en controlecijfer))
BIC	Bank Identifier Code (bankidentificatiecode)
CIT	cash in transit ([waardetransport])
Credeuro	Betalingssysteem voor grensoverschrijdende basisovermakingen tot een bedrag van € 12,500
CV2	Card Security Code (visueel cryptogram voor klantverificatie en –validatie)
EACT	Euro Association of Corporate Treasurers (Europese vereniging van financieel beheerders)
EBA	Euro Banking Association (Europese Vereniging van Banken)
ECB	Europese Centrale Bank
ECBS	European Committee for Banking Standards (Europees Comité voor Bancaire Standaarden)
EEA	European Economic Area (Europese Economische Ruimte, de EU plus IJsland, Liechtenstein en Noorwegen)
EFT-POS	Electronic Funds Transfer at Point Of Sale (elektronische betaalterminal)
EPC	European Payments Council (Europese Betalingsraad)
EMU	Economische en Monetaire Unie
EMV	Europay International, MasterCard International, Visa International
ESCB	Europees Stelsel van Centrale Banken
GEBG	Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied
IBAN	International Bank Account Number (Internationaal Bankrekeningnummer, BBAN + landcode en controlecijfer)
ICP	Interbank Convention for Payments (interbancaire betalingsconventie)
MT 103+	SWIFT-berichtformaat 103+
NCB	nationale centrale bank
NGC	Nomination and Governance Committee (EPC-comité voor benoemingen en beheerstructuur)
NLF	New Legal Framework (nieuw juridisch kader van de Europese Commissie)
OITS	Operations Infrastructure and Technology & Standards Support Group (EPC-werkgroep voor transacties, infrastructuur, technologie en standaarden)
PEACH	pan-European automated clearing house (pan-Europees interbancair verwerkingsinstituut)
PEDD	Pan-European Direct Debit (pan-Europese automatische incasso)

PIN	Personal Identification Number (persoonlijk identificatienummer)
SHARE	Interbancaire tarifieringsoptie waarbij de betaler de kosten van de verzendende bank betaalt, en de begunstigde de kosten van de ontvangende bank
STEP2	een pan-Europees interbancair systeem voor de verwerking van grote aantallen retailbetalingen
STV	<i>straight-through</i> -verwerking
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (vereniging voor wereldwijde interbancaire financiële telecommunicatie)